

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1896 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Χ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

98

ΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΔΟΝΗΣ
Ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 44.
1899

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1896 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Χ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΥ

Καθηγητού του Εθνικού Πανεπιστημίου

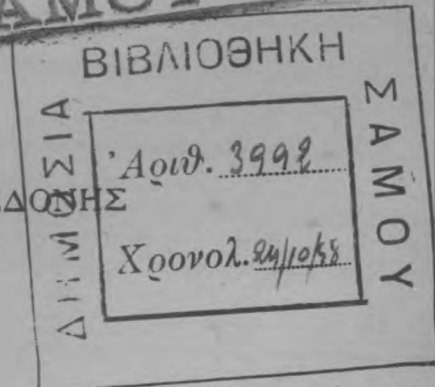

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΔΟΝΗΣ

Ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 44.

1899

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιο-
πωλείου τῆς Ἑστίας.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Τὰ γράμματα καὶ ἡ ἐκφώνησις αὐτῶν.

1. Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ ἐπόμενα τρία καὶ εἴκοσι γράμματα (litterae λίττεραι). A a ἄ, B b μπέ, C c τσέ, D d ντέ, E e ἔ, F f ἔφ, G g γκέ, H h ἄ, I i ἱ, (J j ἰόδ), K k κά, L l ἔλ, M m ἔμ, N n ἔν, O o ὄ, P p πέ, Q q κοῦ, R r ἔρ, S s ἔς, T t τέ, U u οῦ, [V v βαῦ], X x ἔξ, Y y ὕ ψιλόν, Z z ζῆτα.

2. Διακρίονται δὲ τὰ γράμματα τῶν Λατίνων, ὡς καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰς φωνήεντα, ἐξ ὧν γίνονται καὶ δίφθογγοι, καὶ εἰς σύμφωνα.

3. Καὶ φωνήεντα μὲν εἶνε τὰ ἔξ ταῦτα a, e, i, o, u, y ἐκφωνούμενα ὡς τὰ Ἑλληνικὰ α, ε, ι, ο, ου, υ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ φωνῆεν i, ὅπερ ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ἰῶτα, εἶνε τὸ αὐτὸ τῶ συμφώνῳ i, ἧτοι τῶ j' ἐκφωνεῖται δὲ τὸ σύμφωνον ὡς τὸ Ἑλληνικὸν γάμμα, ἀλλ' αἰεὶ οὕτως, ὡς ἐν εἶπετο μετὰ τὸ γάμμα τὸ ἰῶτα· οἶον janus (γιάνους) Ἰανός, jejunus (γεγιούους) ἡῆστις, jocus (γιόκους) παιδιά.

ΣΗΜ. β'. Τὸ φωνῆεν u ἐκφωνεῖται ὡς ου, οἶον unus (οῦνους), εἷς, καὶ εἶνε τὸ αὐτὸ τῶ συμφώνῳ u, ἧτοι τῶ v. Ἄλλ' ὅμως τὸ σύμφωνον ἐκφωνεῖται μετὰ τοῦ αἰεὶ ἐπομένου φωνήεντος οὐχὶ διακεκριμένως ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν μιᾷ συλλαβῇ, καὶ πλησιάζει εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βῆτα, διαφέρει δὲ αὐτοῦ κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἄπτονται ἐντελῶς ἀλλήλων τὰ χεῖλη ὡς ἐν τῇ ἐκφωνῆσει τοῦ βῆτα, ἀλλὰ προσεγγίζουσι μόνον πολὺ πρὸς ἄλληλα· οἶον vetus (οὔετος) παλαιός.

4. Δίφθογγοι δὲ ἐν χρῆσει εἶνε αἱ ἐπόμεναι τέσσαρες ae, oe, au, eu.

5. Καὶ ἡ μὲν ae ἐκφωνεῖται ὡς ἡ Ἑλληνικὴ αι, δηλαδὴ ὡς ε μακρὸν μετ' ἀνοικτοῦ στόματος καὶ διστάτων χειλέων· οἶον Phaedrus (Φαίδρου) Φαῖδρος.

(Δ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΥ ΛΑΤΙΝ. ΓΡΑΜ.)

6. Ἡ δὲ *oe* ἐκφωνεῖται ὡς *e* μακρόν, σκοτεινότερον ὅμως καὶ μετὰ κεκλεισμένου πῶς στόματος καὶ χειλέων, ὡς δηλαδὴ ἡ Γαλλικὴ *eu*· οἶον *Boeotia* (Βουότια) *Βοιωτία*.

7. Αἱ δὲ *au* καὶ *eu* ἐκφωνοῦνται ὡς τὰ ταχέως ἐκφωνούμενα *ἄου* καὶ *ἔου*· οἶον *causa* (κάουζα) *αἰτία*, *Eurus* (Ἔουρος) *Εὔρος*.

8. Τῶν δὲ συμφώνων τὰ μὲν *f, k, l, m, n, p, r, x, z*, ἐκφωνοῦνται ὡς τὰ Ἑλληνικὰ *φ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, ξ, ζ*.

9. Τὸ δὲ *b* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Γαλλικὸν *b* ἢ τὸ Ἑλληνικὸν *π*, ὅταν προηγῆται *μ*, ὡς π.χ. ἐν τῇ λέξει *ἀμπελος*, ἐν ᾗ τὸ *π* ἐκφωνοῦμεν τραχύτερον παρὰ τὸ σύνθηες καὶ ὡς πού τὸ Γαλλικὸν *b*· οἶον *bibo* πίνω.

10. Τὸ δὲ *c* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν *κ*· μόνον δὲ πρὸ τῶν *e, i, y, ae, oe, eu* ὡς τῶν οἶον *Cicero* (Ταίτσερο) *Κικέρων*, *Caesar* (Τσαίζαρ) *Καίσαρ*.

11. Τὸ δὲ *d* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Γαλλικὸν *d* ἢ τὸ Ἑλληνικὸν *τ*, ὅταν προηγῆται *ν*, ὡς π.χ. ἐν τῇ λέξει *ἐναρτία*, ἐν ᾗ τὸ *τ* ἐκφωνοῦμεν τραχύτερον, παρὰ τὸ σύνθηες, καὶ ὡς πού τὸ Γαλλικὸν *d*· οἶον *do* δίδωμι.

12. Τὸ δὲ *g* ἐκφωνεῖται ὡς *γγ* ἢ *γκ*, χωρὶς ὅμως νὰ ἀκούηται τι *ν*, ἀλλ' ὡς τραχὺ *γ*, ὡς ἐν τοῖς ἡμετέροις *γακάρυζα* καὶ *γκέμι*· οἶον *Gades* (Γκάδες) τὰ *Γάδειρα*.

13. Τὸ δὲ *h* οὔτε φωνὴν οὔτε σύμφωνον ὄν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ δασύ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκφώνησις τούτου ἀπώλετο παρ' ἡμῖν, λέγομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐκφωνῆται ἐκπεμπομένου δασέος πνεύματος ἔνδοθεν ἐκ τῶν πνευμόνων· χρεῖα ὅμως προσοχῆς, ὅπως μὴ ἐκφωνῆται ὡς τὸ ἡμέτερον *χ*, ἀλλ' ἀνοικτοῦ μένοντος τοῦ στόματος· οἶον *heros* (ἔρος) *ἥρος*.

14. Τὸ δὲ *k* ἔγραφον τὸ πάλαι μόνον ἐν τῇ ἀρχῇ λέξεων τινων ἐπομένου *a*· οἶον *kaput* (κάπουτ), *kalumnia* (καλούμνια), *Karthago* (Καρθάγο)· νῦν δὲ διέμεινεν ἐν χρῆσει μόνον ἐν συντομίαις λέξεων· οἶον *K*=*Kaeso* (Καίζο), *K*· ἢ *Kal*=*Kalendae* (Καλένδαι), ἀπερ πάλιν νῦν συνηθέστερον γράφονται διὰ τοῦ *c*.

15. Τὸ *q* ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν κάππα. Τὸ δὲ *q* μετὰ τοῦ γράμματος *v* καὶ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος μίαν ἀποτε-

λοῦντα συλλαβὴν ἐκφωνοῦνται καὶ τὰ τρία ὡς ἐν μιᾷ συλλαβῇ· οἶον aqua (ἄκουα) ὕδωρ.

16. Τὸ δὲ s ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν σ· μεταξύ ὁμοῦ δύο φωνηέντων ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέξεως ἐκφωνεῖται ὡς ζ· οἶον Musa (Μουζα) Μοῦσα.

17. Τὸ δὲ t ἐκφωνεῖται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν τ· ἀλλ' ἢ συλλαβῇ τί, ἐπομένου φωνήεντος, ὡς τσι, οἶον conditio (κονδίτισι) συνθήκη, προηγουμένου δὲ ἑτέρου t ἢ s ἢ x, ἔτι δὲ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι, καὶ ὅταν τὸ i εἶνε μακρόν, ὡς τι· οἶον hostia (hόστια) ἱερεῖον, Bruttii (Βρούττιοι) Βρέττιοι, mixtio (μίξιτιο) μίξις, Miltiades (Μιλτιάδες) Μιλτιάδης, totius (τοτίους) ὅλου.

18. Τὰ δασέα σύμφωνα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θ, φ, χ κυρίως εἰπεῖν δὲν ἔχει ἡ Λατινικὴ γλῶσσα· τούτων ἢ χρῆσις (th ἀντὶ θ, ph ἀντὶ φ, ch ἀντὶ χ) εἰσῆχθη ὕστερον εἰς αὐτὴν τὸ μὲν ἐν Ἑλληνικαῖς λέξεσιν, ἃς παρέλαβεν ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, τὸ δὲ καὶ ἐν πάνυ ὀλίγαις Λατινικαῖς. Ἐκφωνοῦνται δὲ τὰ μὲν ph καὶ ch ὡς φ καὶ χ, τὸ δὲ th ὑπὸ μὲν τῶν Γερμανῶν καὶ ἄλλων ὡς t, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ ἐκφωνῶμεν αὐτὸ ὡς τὸ ἡμέτερον θ· οἶον Themistocles (Θεμιστοκλῆς) Θεμιστοκλῆς, philosophia (φιλοσόφια) φιλοσοφία, Chabrias (Χάβριας) Χαβρίας. Ἀντὶ δὲ τοῦ δασυνομένου ῥ μετεχειρίζοντο οἱ Λατίνοι τὸ rh· οἶον Rhodus (Ῥόδος) Ῥόδος, Pyrrhus (Πύρρος) Πύρρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ποσότης συλλαβῶν καὶ προσφωδία.

19. Ὡς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οὕτω καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ πᾶσα συλλαβὴ εἶνε ἢ βραχεῖα (v), ἢ μακρὰ (-), ἢ κοινὴ (=).

20. Καὶ βραχεῖται μὲν συλλαβαὶ εἶνε αἱ ἔχουσαι βραχὺ φωνῆεν· οἶον ēt, cādo, nīhīl, fēro.

ΣΗΜ. Βραχὺ εἶνε πᾶν φωνῆεν, μεθ' ὃ ἐπιφέρειται ἕτερον φωνῆεν· οἶον dēus, filius, rīo· ὡσαύτως trāho, vēho, διότι τὸ h εἶνε ἄπλοῦν δασύ πνεῦμα καὶ οὐχὶ σύμφωνον.

21. Μακράι δὲ συλλαβῆι εἶνε αἱ ἔχουσαι μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον· οἷον *vēr*, *caedo*.

ΣΗΜ. Μακρὰ εἶνε πάντα τὰ ἐκ συγχοπῆς καὶ συναϊρέσεως γινόμενα φωνήεντα· οἷον *cōgo* (ἐκ τοῦ *cōago*), *mālo* (ἐκ τοῦ *mānolo*), *dīs* ἀντὶ *diis*, *gratīs* ἀντὶ *gratiis*.

22. Πλὴν τῶν βραχειῶν καὶ τῶν φύσει μακρῶν συλλαβῶν ὑπάρχουσι καὶ θέσει μακράι. Τοιαῦται δὲ εἶναι ὅσαι ἔχουσι βραχὺ φωνῆεν, μεθ' ὃ ἐπιφέρονται δύο ἢ καὶ πλείονα σύμφωνα, ἢ εἰς μίαν ἀνήκοντα συλλαβὴν ἢ εἰς δύο ἢ καὶ εἰς δύο διαφόρους λέξεις, *fērt* (= *fēr—t*), *ducūnt*, *sūbter*, *dōctus*, *ferrēt—que*, *pēr—lego*· ὡσάτως *dūx*, *gāza*, διότι *x* καὶ *z* εἶνε διπλᾶ σύμφωνα. *stabāt lupus* (*stabāt*).

23. Ὄταν δὲ ἐντὸς τῆς αὐτῆς λέξεως συλλαβὴ τις ἄρχηται ἀπὸ δύο συμφώνων, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶνε ἄφωνον, τὸ δὲ δεύτερον τὸ ὑγρὸν *l* ἢ *r*, τότε ἡ προηγουμένη βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κοινῇ (*sullaba anceps*), οἱ ποιηταὶ δὴλα δὴ, ὡς εἶπομεν, μεταχειρίζονται αὐτὴν ἐν τῷ μέτρῳ ὅτε μὲν ὡς βραχεῖαν, ὅτε δὲ ὡς μακράν, ἐν ᾧ ἐν τῇ πεζῇ γλώσσῃ λαμβάνεται πάντοτε ὡς βραχεῖα· οἷον ἐν ταῖς λέξεσι *pā—trem*, *mediō—cris*, *volū—cris*, *tē—nēbrae*, *lugū—bris*, *intē grī*.

24. Περὶ δὲ τῆς προσφθίας τῆς Λατινικῆς γλώσσης σημειωτέον τὰ ἑξῆς· αἱ μὲν δισύλλαβοι λέξεις τονίζονται πάντοτε ἐν τῇ παραληγούσῃ, τῶν δὲ ὑπερδισυλλάβων ἡ προσφθία ἐξήρηται ἐκ τῆς ποσότητος τῆς παραληγούσης. Τούτων δηλαδὴ αἱ μὲν ἔχουσαι τὴν παραλήγουσαν μακράν τονίζονται ἐν τῇ παραληγούσῃ· οἷον *docēre* *didāskein*· αἱ δὲ ἔχουσαι τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν τονίζονται ἐν τῇ προπαραληγούσῃ οἷον *hōmīnes* *ἀνθρωποι*, *incrēpito* *ἐπιπλήττω*.

ΣΗΜ. α'. Τὰ ἔγχλιτικά μόρια *que*, *ne*, *ve* προσαρτώμενα εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῶν· οἷον *itāque* = *et ita* καὶ οὕτω, (*itaque* *δέ*=*ἕθεν*), *Musāque* καὶ ἡ *Μοῦσα* κτλ.

ΣΗΜ. β'. Περὶ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων σημειωτέον ὅτι ἡ μὲν ποσότης τῶν συλλαβῶν αὐτῶν τηρεῖται καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ ἢ αὐτῇ, οἷαν ἔχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἡ δὲ προσφθία ὑποτάσσεται εἰς τοὺς κανόνας τῆς Λατινικῆς· ὅθεν π. χ. *Homērus* μὲν καὶ *Menelāus* τονιστέα ἐν τῇ παραληγούσῃ, *Sociātes* δὲ καὶ *Alcibiādes* ἐν τῇ προπαραληγούσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Συλλαβισμός καὶ στίξις.

25. Ὡς πρὸς τὸν συλλαβισμὸν καὶ τὴν τομὴν τῶν λέξεων ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου τηροῦνται ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κανόνες.

26. Ὡς πρὸς δὲ τὴν στίξιν παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς· τῆς μὲν *τελειᾶς στιγμῆς* (·), τῆς *ὑποστιγμῆς* ἤτοι τοῦ *κόμματος* (,) τοῦ *ἐρωτηματικοῦ σημείου* (?) καὶ τοῦ *ἐπιφωνηματικοῦ* (1) γίνεται χρῆσις καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ ὅπου καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ· ἀντὶ δὲ τῆς Ἑλληνικῆς *μέσης στιγμῆς* (·) εἶνε χρήσιμον ἐν τῇ Λατινικῇ τὸ *κῶλον* (:), καὶ τὸ *ἡμίκωλον* (;)· καὶ τὸ μὲν κῶλον χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν ἡμιτελοῦς πού τινος λόγου ἀπ' ἄλλου χρησιμεύοντος εἰς συμπλήρωσιν, ὅταν δηλαδὴ ἡ ἔννοια τοῦ λόγου εἶνε μὲν πῶς τελεία, ἔχῃ ὅμως χρειαὴν συμπληρώσεως δι' ἄλλου, καὶ πρὸ λόγου ἄλλου τινὸς αὐτολεξεῖ μνημονευομένου· τὸ δὲ ἡμί-κωλον χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν μειζόνων ἀτελῶν μερῶν περιόδου τινὸς ἀπ' ἀλλήλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Μέρη τοῦ λόγου· θέμα καὶ κατάληξις.

27. Ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶνε ὀκτώ, τὰ ἐπόμενα· ὄνομα οὐσιαστικὸν (*nomen substantivum*), ὄνομα ἐπίθετον (*nomen adjectivum*), ἀντωνυμία (*pronomen*), ῥῆμα (*verbum*), ἐπίρρημα (*adverbium*), πρόθεσις (*praepositio*), σύνδεσμος (*conjunctio*), ἐπιφώνημα (*interjectio*).

28. Τῶν μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν ὀνόματα (1) καὶ ῥήματα εἶνε κλιτά, τὰ δὲ ἐπίρρηματα, αἱ πρόθεσις, οἱ σύνδεσμοι καὶ τὰ ἐπιφωνήματα ἀκλιτά.

29. Ὅταν δὲ ἕκ τινος λέξεως κλιτῆς ἀφαιρεθῶσιν αἱ ἐν τῷ τέλει μεταβληταὶ προσθηκαὶ ἢ καταλήξεις, τὸ ὑπολειπόμενον, ἐν ᾧ

(1) Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὰ ἀριθμητικά, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἶνε ἐν χρήσει ὡς ἐπίθετα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς οὐσιαστικά, καὶ αἱ ἀντωνυμῖαι, αἵτινες εἶνε ἐν χρήσει καὶ ὡς οὐσιαστικά καὶ ὡς ἐπίθετα.

ἔγκειται ἢ τῆς λέξεως σημασία, λέγεται θέμα (thema)· οἷον τοῦ lectoris (ἀναγνώσται) τὸ μὲν lector εἶνε τὸ θέμα, τὸ δὲ es ἢ κατάληξις· τοῦ leg-o (ἀναγινώσκω) τὸ μὲν leg εἶνε τὸ θέμα, τὸ δὲ o ἢ κατάληξις. Τοῦ δὲ θέματος διακριτέον τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως ἢτοι τὴν ρίζαν (radix), τὴν ἀπλὴν δηλαδὴ καὶ ἀρχέγονον λέξιν, ἣτις οὐδεμίαν κατ' οὐδένα τρόπον ἔλαβεν αὐξησιν· οἷον leg εἶνε τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως lector-es, ἣς θέμα τὸ lector, ἔτυμον δὲ καὶ θέμα τὸ αὐτὸ ἐν τῷ βήματι leg-o.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Τὰ παρεπόμενα τοῖς ὀνόμασι.

30. Τὰ παρεπόμενα τοῖς Λατινικοῖς ὀνόμασιν, ὡς καὶ τὰ παρεπόμενα τοῖς Ἑλληνικοῖς, εἶνε γένος (genus), ἀριθμὸς (numerus), πτώσις (casus) καὶ κλίσις (declinatio).

31. Α΄. Γένος. Τὸ γένος τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων ⁽¹⁾ εἶνε καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ τριτόν, ἀρσενικόν (masculinum), θηλυκόν (femininum) καὶ οὐδέτερον (neutrum). Καὶ τὰ μὲν ἐπιθέτα συνήθως ἔχουσι ἰδίαν κατάληξιν σύμφωνα πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ ἀνήκουσι, τῶν δὲ οὐσιαστικῶν, μίαν κατάληξιν ἐχόντων, τὸ γένος διακρίνεται κατὰ μέρος μὲν ἐκ τῆς σημασίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐκ τῆς καταλήξεως, ἢ ἄλλως πρέπει νὰ μάθῃ τις αὐτό. Ὡς ἐκ τῆς σημασίας ἄρα, χωρὶς νὰ ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν κατάληξιν, δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ γένος τῶν οὐσιαστικῶν ὡς ἐξῆς· α΄) ἀρσενικὰ μὲν εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀρσενικῶν ὄντων, τῶν ἀνέμων, ποταμῶν, ἔθνῶν καὶ μνηῶν· οἷον roēta ποιητής, puer παῖς, Persa Πέρσης, Rhodānus Ῥοδαρός, Auster Νότος, Aprilis Ἀπρίλιος.

Κανόν.

Ἀρσενικὰ ὀνόματ' εἶνε τὰ ἀνδρῶν,
καὶ τὰ ἀνέμων, ποταμῶν, ἔθνῶν, μνηῶν.

β΄) θηλυκὰ δὲ εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν γυναικῶν καὶ θηλυκῶν ὄντων, τῶν δένδρων, πόλεων, χωρῶν καὶ νήσων· οἷον soror

(1) Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῶν μετοχῶν, αἵτινες κατὰ τὴν κλίσιν δὲν διαφέρουσι τῶν ἐπιθέτων.

ἀδελφή, pinus πίτυς, Karthāgo Καρχηδών, Aegyptus Αἴγυπτος, Rhodus Ῥόδος.

Κανών.

Ἐνόματ' εἶνε θηλυκὰ τὰ γυναικῶν,
πρὸς δὲ τὰ δένδρων, νήσων, πόλεων, χωρῶν.

γ') κοινὰ δὲ (communia) εἶνε ὅσα ὀνόματα διὰ τῆς αὐτῆς καταλήξεως δηλοῦσιν ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ πρόσωπα· οἷον adulscens ὁ νέος καὶ ἡ νεῆρις, sacerdos ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ ἱερεῖα.

δ') οὐδέτερα δὲ εἶνε πάντα τὰ ἀκλιτὰ οὐσιαστικά· οἷον fas ὁσιον, nefas ἀνόσιον· ἔτι δὲ πᾶσα λέξις, ὅταν σημαίνηται ἀπλῶς ἢ ἐξωτερικῇ αὐτῆς μορφή· οἷον arch est monosyllabum τὸ arch μοροσύλλαβόν ἐστι.

32. Β'. Ἀριθμός. Ἀριθμοὺς δὲ ἔχουσι τὰ ὀνόματα (καθὼς καὶ τὰ ῥήματα) τῆς Λατινικῆς γλώσσης δύο, ἐνικὸν (numerus singularis) καὶ πληθυντικὸν (numerus pluralis).

33. Γ'. Πτώσις. Πτώσεις δὲ ἔχουσι τὰ ὀνόματα τῆς Λατινικῆς γλώσσης ἐν ἑκατέρῳ ἀριθμῷ ἕξ, κλίτινες εἶνε αἱ ἐπόμεναι· ὀνομαστικὴ (nominativus), γενικὴ (genetivus), δοτικὴ (dativus), αἰτιατικὴ (accusativus), κλητικὴ (vocativus), ἀφαιρετικὴ (ablativus). Τὴν δ' ἀφαιρετικὴν ἀναπληροῖ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἡ δοτικὴ, ἐν μέρει δὲ ἡ γενικὴ.

34. Δ'. Κλίσις (declinatio). Κλίσις δὲ ἔχει ἡ Λατινικὴ γλῶσσα πέντε, διακρινομένας ἐκ τῆς καταλήξεως τῆς ἐνικῆς γενικῆς, ἧτις ἐν τῇ α' κλίσει εἶνε as, ἐν τῇ β' i, ἐν τῇ γ' is, ἐν τῇ δ' us, καὶ ἐν τῇ ε' oi. Πᾶσαι δὲ αἱ πτωτικαὶ καταλήξεις εἶνε αἱ ἐπόμεναι·

Singularis.

	α' κ.λο.	β' κ.λο.	γ' κ.λο.	δ' κ.λο.	ε' κ.λο.
			οὐδ.	οὐδ.	
Nom.	ā ūs, ēr· ūm	—	ūs·	ū ēs	
Gen.	ae	ī	īs	ūs	ū ēī
Dat.	ae	ō	ī	ūī·	ū ēī
Accus.	ām	ūm	ēm, im· ὡς ἢ ὄν.	ūm·	ū ēm
Voc.	ā ē, ēr· ūm	ūs ἢ ὀνομαστικὴ	ūs·	ū	ūs
Abl.	ā	ō	ē, ī	ū	ē

Pluralis.

Nom.	ae ī	οὐδ. ā ēs	οὐδ. ā, iā ūs	οὐδ. iā ēs
Gen.	ārūm	ōrūm	ūm ἢ iūm	ūm ērūm
Dat.	īs	īs	ībūs	ībūs (ūbūs) ēbūs
Accus.	ās	ōs	ā ēs	ā, iā ūs iā ēs
Voc.	ae ī	ā ēs	ā, iā ūs	ā, iā ūs iā ēs
Abl.	īs	īs	ībūs	ībūs (ūbūs) ēbūs

35. Περί πασῶν δὲ τῶν κλίσεων σημειωτέον

α') ὅτι ἡ κλητικὴ εἶνε πάντοτε ὁμοίᾳ τῇ ὀνομαστικῇ ἐκτὸς τῆς ἐνικῆς κλητικῆς τῶν εἰς us ὀνομάτων τῆς δευτέρας κλίσεως.

β') ὅτι ἡ δοτικὴ καὶ ἀρχαιρετικὴ τοῦ πληθυντικοῦ εἶνε ὅμοιαι.

γ') ὅτι τὰ οὐδέτερα λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς a.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Πρώτη κλίσις.

36. Τὰ μὲν Λατινικὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς a, τὰ δὲ Ἑλληνικὰ εἰς θ, as καὶ es.

A'. Καὶ τὰ μὲν Λατινικὰ κλίνονται κατὰ τὸ ἐπόμενον παράδειγμα, mensa τράπεζα.

Singularis.

Nominativus	mens-ā
Genetivus	mens-ae
Dativus	mens-ae
Accusativus	mens-am
Vocativus	mens-ā
Ablativus	mens-a

Pluralis.

Nom.	mens-ae
Gen.	mens-ārūm
Dat.	mens-īs
Acc.	mens-as
Aco.	mens-ae
Abl.	mens-īs

B'. Τὰ δὲ Ἑλληνικὰ ὀνόματα ἐν μὲν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κλίνονται κανονικῶς ὡς τὰ Λατινικὰ, ἐν δὲ τῷ ἐνικῷ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, epitōme ἐπιτομή, boreās βορέας, pyrites πυρίτης.

Nom.	epitom-ē	bore-as	pyrit-ēs
Gen.	epitom-ēs	bore-ae	pyrit-ae
Dat.	epitom-ae	bore-ae	pyrit-ae
Acc.	epitom-ēn	bore-am (ān)	pyrit-en (am)
Voc.	epitom-ē	bore-ā	pyrit-ē (ā)
Abl.	epitom-ē	bore-ā	pyrit-ā (ē)

37. Τῶν ὀνομάτων τῆς πρώτης κλίσεως τὰ μὲν Ἑλληνικὰ φυλάττουσι καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ τὸ αὐτὸ γένος, τὰ δὲ Λατινικὰ εἶνε θηλυκὰ πλὴν τῶν ὀνομάτων τῶν ἀνδρῶν καὶ ποταμῶν, οἷον *scriba γραφεύς*, *Sequāna Σηκοάνας*.

38. Ὀνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

<i>ancilla</i> θεραπαινίς	<i>roena</i> ποινή	<i>convinā</i> συνδαίτωρ
<i>aqua</i> ὕδωρ	<i>porta</i> πύλη	<i>incōla</i> κάτοικος
<i>aquīla</i> ἀετὸς	<i>puella</i> κόρη	<i>nauta</i> ναύτης
<i>bestia</i> θηρίον	<i>rana</i> βάτραχος	<i>perfuga</i> } αὐτόμολος
<i>coena</i> δεῖπνον	<i>ripa</i> ὄχθη	<i>transfuga</i> }
<i>cura</i> φροντίς	<i>rosa</i> ῥόδον	<i>pīrāta</i> πειρατής
<i>fama</i> φήμη	<i>sagitta</i> δίστος	<i>poēta</i> ποιητής.
<i>femina</i> γυνή	<i>silva</i> ὕλη, δάσος	
<i>fortuna</i> τύχη	<i>umbra</i> σκιά	<i>alōe</i> ἄλση
<i>fuga</i> φυγή	<i>unda</i> κύμα	<i>crambe</i> κράμβη.
<i>gloria</i> δόξα	<i>uva</i> σταφυλή	
<i>janua</i> θύρα	<i>via</i> ὁδός	<i>cometes</i> κομήτης
<i>ira</i> ὀργή	<i>viōla</i> ἴον	<i>dynastes</i> δυνάστης
<i>lacrima</i> δάκρυον	<i>vita</i> βίος	<i>Aenēas</i> Αἰνείας
<i>lingva</i> γλῶσσα	<i>agricōla</i> γεωργός	<i>Gorgias</i> Γοργίας.
<i>luna</i> σελήνη	<i>aurīga</i> ἡνίοχος	
<i>pecunia</i> χρήματα	<i>collēga</i> ἑταῖρος	
<i>penna</i> πτερόν		

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Δευτέρα κλίσις.

39. Τὰ ὀνόματα τῆς β΄ κλίσεως λήγουσιν εἰς *us* *er* καὶ *um*, ἐν δὲ εἰς *ir*, τὸ *vir* ἀνήρ.

Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα·

<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom. ann-ūs ἔτος	ann-ī
Gen. ann-ī	ann-ōrum
Dat. ann-ō	ann-īs
Acc. ann-ūm	ann-ōs
Voc. ann-ē	ann-ī
Abl. ann-ō	ann-īs

Singularis

Nom.	bell-ūm	πόλεμος
Gen.	bell-i	
Dat.	bell-ō	
Acc.	bell-ūm	
Voc.	bell-ūm	
Abl.	bell-ō	

Pluralis

bell-ā
bell-ōrum
bell-īs
bell-ā
bell-ā
bell-īs.

40. Τὰ εἰς ἐρ ὀνόματα ἦτοι προσλαμβάνουσι τὰς πτωτικὰς καταλήξεις εἰς ἀμετάβλητον τὴν ὀνομαστικὴν· οἷον puer ὁ παῖς, γεν. puēri κτλ., ἢ ἀποβάλλουσιν ἐν τῇ κλίσει τὸ ε̄ πρὸ τοῦ γ· οἷον ager ἀγρός, γεν. agrī, κτλ.

Singularis

Nom.	puer ὁ παῖς
Gen.	puēr-i
Dat.	puer-o
Acc.	puer-um
Voc.	puer
Abl.	puer-o

Pluralis

puēr-i
puer-orum
puer-is
puer-os
puer-i
puer-is

Nom.	ager ἀγρός
Gen.	agr-i
Dat.	agr-o
Acc.	agr-um
Voc.	ager
Abl.	agr-o

agr-i
agr-orum
agr-is
agr-os
agr-i
agr-is.

41. Τῶν εἰς ἐρ τὰ μὴ ἀποβάλλοντα τὸ ε̄ ἐν τῇ κλίσει εἶνε ὀλιγώτερα, τὰ ἐπόμενα·

socer	πενθερός	καὶ τὰ ἐπίθετα	asper	τραχύς (καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ fero καὶ gero σύνθετα	
gener	γαμβρός	miser	ἄθλιος		
adulter	μοιχός	tener	τρυφερός	εἰς fer καὶ ger, οἷον)	
Liber	Διόνυσος	lacer	λακερός	mortifer	θανατηφόρος
puer	παῖς	prosper	εὐτυχής	frugifer	καρποφόρος
vesper	ἑσπέρα·	liber	ἐλεύθερος	armiger	ὄπλοφόρος

ΣΗΜ. α'. Ἡ κλητικὴ τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς ius καὶ jus, προσέτι δὲ καὶ τῶν filius υἱός, genius δαίμων καὶ Feretrius, παρὰ τὸν κανόνα λήγει εἰς i ἀντὶ ie ἢ je· οἷον Tullius, Tulli· Titius, Titi· Pompejus, Pompei· fili, geni, Feretri.

ΣΗΜ. 6'. Τὸ δὲ deus ἔχει ἐν. κλητ. deus καὶ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, δοτικῇ καὶ ἀφαιρετικῇ τοῦ πληθυντικοῦ τριπλοῦν τύπον· dei, dii, di' deis, diis, dis.

Γένος τῶν ὀνομάτων τῆς δευτέρας κλίσεως.

42. Τὰ μὲν εἰς us καὶ er ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως εἶνε ἀρσενικά, τὰ δὲ εἰς um οὐδέτερα. Ἐκ τῶν εἰς us ὅμως τινὰ εἶνε θηλυκά, ὀλίγιστα δὲ οὐδέτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἐπίθετα τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως.

43. Εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσει ἀνήκουσι καὶ τὰ τρι-κατάληκτα ἐπίθετα εἰς us, a, um καὶ er, a, um, ἔτι δὲ καὶ τὸ satur, satūra, saturum πλήρης. Καὶ αἱ μὲν καταλήξεις us, er, ur εἶνε τῶν ἀρσενικῶν, ἡ δὲ a τοῦ θηλυκοῦ, καὶ ἡ um τοῦ οὐδετέρου. Καὶ τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνονται κατὰ τὴν δευτέραν κλίσει, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην. Πρὸς ἄσκησιν δὲ ἔστωσαν τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, altus ὑψηλός, aeger ῥοσῶρ.

Singularis

Pluralis

Nom.	alt-us,	alt-a,	alt-um	alt-i,	alt-ae,	alt-a
Gen.	alt-i,	alt-ae,	alt-i	alt-orum,	alt-arum,	alt-orum
Dat.	alt-o,	alt-ae,	alt-o	alt-is,	alt-is,	alt-is
Acc.	alt-um,	alt-am,	alt-um	alt-os,	alt-as,	alt-a
Voc.	alt-e,	alt-a,	alt-um	alt-i,	alt-ae,	alt-a
Abl.	alt-o,	alt-a,	alt-o	alt-is,	alt-is,	alt-is.

Singularis

Pluralis

Nom.	aeg-er,	aegr-a,	aegr-um	aegr-i,	aegr-ae,	aegr-a
Gen.	aegr-i,	aegr-ae,	aegr-i	aegr-orum,	aegr-arum,	aegr-orum
Dat.	aegr-o	aegr-ae,	aegr-o	aegr-is,	aegr-is,	aegr-is
Acc.	aegr-um,	aegr-am,	aegr-um	aegr-os,	aegr-as,	aegr-a
Voc.	aeg-er,	aegr-a,	aegr-um	aegr-i,	aegr-ae,	aegr-a
Abl.	aegr-o,	aegra,	aegr-o	aegr-is,	aegr-is,	aegr-is.

44. Ἐπίθετα δὲ τινὰ ἢ ἐπίθετά τινὰ ἀντωνομικά σχηματίζουσιν ἀνωμάλως καὶ εἰς τὰ τρία γένη μόνον τὴν ἐνικὴν γενικὴν εἰς ius καὶ τὴν δοτικὴν εἰς ī· οἷον ὀνομ. solus, a, um, γεν. solūus, solūus, solūus· δοτ. solī, solī, solī· τὰ δὲ λοιπὰ ὀμα-

λῶς. Τούτων τὰ συνηθέστατα εἶνε unus εἷς, solus μόνος, totus ὅλος, ullus τίς, nullus οὐδεὶς, alius, alia, aliud, γεν. alius, δοτ. aliī, ἄλλος, η, ο, uter, utra, utrum πότερος, α, ον, alter ἕρα, ἕρυν, ἕτερος, α, ον, neuter, neutra, neutrum οὐδέτερος, α, ον.

45. Ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

agnus ἄμνος	ursus ἄρκτος	bellum πόλεμος	jucundus ἡδύς
auctumnus φθινόπωρον	cerāsus κέρασος	coelum οὐρανός	justus δίκαιος
campus πεδῖον	cupressus κυπάρισσος	donum δῶρον	latus πλατύς
cibus τροφή	fagus φηγός	exemplum παράδειγμα	longus μακρὸς
corvus κόραξ	figus συκῆ	factum γεγονός	magnus μέγας
delphinus δελφίν	fraxinus μελία	ferrum σίδηρος	malus κακός
digitus δάκτυλος	malus μηλέα	judicium κρίσις	multus πολὺς
dolus δόλος	pinus πίτυς	lignum ξύλον	novus νέος
eqvus ἵππος	pirus ἄπιος	studium σπουδῆ	parvus βραχύς
gladius μάχαιρα	populus λεύκη	verbum λέξις	pious εὐσεβής
hortus κήπος	ulmus πετελέα	vinum οἶνος	probus ἐνάρετος
locus τόπος	ager ἄγρος	aeternus αἰώνιος	purus καθαρὸς
lupus λύκος	aper κάπρος	altus ὑψηλός	stultus μορῶς
medicus ἰατρός	arbiter διακίτητής	antiquus παλαιός	aeger νοσῶν
motus νόστος	auster νότος	avārus φιλάργυρος	creber πυκνός
mundus κόσμος	cancer καρκίνος	bonus ἀγαθός	integer ἀκέραιος
numerus ἄριθμός	liber βίβλος	carus προσφιλής	niger μέλας
radius ῥακίς	magister διδάσκαλος	clarus κλεινός	piger νωθρός
ramus κλάδος	minister ὑπηρέτης	dignus ἄξιος	sacer ἱερός
rinus ῥυάξ	argentum ἄργυρος	divīnus θεῖος	sinister ἄριστερός
scorpius σκοπέλος	aurum χρυτὸς	durus σκληρὸς	meus ἐμὸς
somnus ὕπνος		fidus πιστός	tuus σός
sonus ἦχος		firmus στερεός	suus σοφός
			noster ἡμέτερος
			vester ὑμέτερος

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Τρίτη κλίσις.

46. Τὰ ὀνόματα τῆς γ' κλίσεως πολλὰς ἔχουσι διαφορὰς ἐν τῇ ἀποθέσει ἤτοι καταλήξει τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ἄλλα μὲν ὀνομαστικὸν τύπον ἔχουσιν αὐτὸ τὸ θέμα αὐτῶν, ὅπερ εὐρίσκεται ἀφαιρουμένης ἐκ τῆς ἐνικῆς γενικῆς τῆς καταλήξεως is, ἄλλα

δὲ σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσλήψεως s εἰς τὸ θέμα, ἄλλα δὲ μετὰ τῆς προσλήψεως τοῦ s καὶ ἄλλας τινὰς πάσχουσι μεταβολάς. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἑξῆς παραδείγματα.

Α'. Ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ.

α') Ὀνόματα, ὧν ὀνομαστικὸς τύπος εἶνε αὐτὸ τὸ θέμα, αἱ δὲ λοιπαὶ πτωτικαὶ κταλήξεις προστίθενται ἀπλῶς τῇ ὀνομαστικῇ.

Singularis.

Nom. consul ὑπάτος	mulier γυνή	dolor λύπη
Gen. consul-is	mulier-is	dolor-is
Dat. consul-i	mulier-i	dolor-i
Acc. consul-em	mulier-em	dolor-em
Voc. consul	mulier	dolor
Abl. consul-e	mulier-e	dolor-e

Pluralis.

Nom. consul-es	mulier-es	dolor-es
Gen. consul-um	mulier-um	dolor-um
Dat. consul-ibus	mulier-ibus	dolor-ibus
Acc. consul-es	mulier-es	dolor-es
Voc. consul-es	mulier-es	dolor-es
Abl. consul-ibus.	mulier-ibus.	dolor-ibus.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ exsul φυγάς, sol ἥλιος, anser χήν, agger πρόχωμα, carcer εἰρατή, honor τιμή, gubernator κυβερνήτης.

β') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστ. προσλαμβάνοντα s εἰς τὸ θέμα·

Singularis.

Nom. urb-s πόλις	dux ἡγεμὼν	lex νόμος
Gen. urb-is	duc-is	leg-is
Dat. urb-i	duc-i	leg i
Acc. urb-em	duc-em	leg-em
Voc. urb-s	dux	lex
Abl. urb-e	duc-e	leg-e

Pluralis.

Nom. urb-es	duc-es	leg-es
Gen. urb-ium	duc-um	leg-um
Dat. urb-ibus	duc-ibus	leg-ibus
Acc. urb-es	duc-es	leg-es
Voc. urb-es	duc-es	leg-es
Abl. urb-ibus.	duc-ibus.	leg-ibus.

ΣΗΜ. α'. Χάριν τῆς καταλήξεως *ium* ἐν τῇ πληθ. γενικῇ τοῦ τε *urbs* καὶ ἄλλων ἐφεξῆς βλέπε § 52.—Τὸ *x* ἐν μὲν τῷ *dux* ἐγένετο ἐκ τοῦ *cs*, ἐν δὲ τῷ *lex* ἐκ τοῦ *gs*.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ *urbs* κλίνεται τὸ *trabs δοκός*, *hiems χειμῶν*· κατὰ τὸ *dux* τὸ *rax εἰρήνη*, *radix ρίζα*· κατὰ τὸ *lex* τὸ *rex βασιλεύς*, *conjux ἡ σύζυγος*.

γ') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνοντα *es* ἢ *is* εἰς τὸ θέμα·

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom. host-is πολέμιος	host-es	caed-es	caed-es
Gen. host-is	host-ium	caed-is φόνος	caed-ium
Dat. hos-i	host-ibus	caed-i	caed-ibus
Acc. hst-em	host-es	caed-em	caed-es
Voc. host-is	host-es	caed-es	caed-es
Abl. host-e	host-ibus.	caed-e	caed-ibus.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ *civis πολίτης*, *avis ὄρνις*, *ensis ἔριος*· *nubes νεφέλη*, *rupes πέτρα*, *clades ἤτα*.

δ') Ὀνόματα, ἐν οἷς μετὰ τῆς προσλήψεως ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς τὸ θέμα τοῦ *s* ἄμα ἀποβάλλεται πρὸ αὐτοῦ τὸ *t* ἢ *d* ἢ τὸ *i* μεταβάλλεται εἰς *o* ἢ καὶ ἀμφοτέρω συμβαίνουσι·

Singularis.

Nom. aeta-s ἡλικία	lapi-s λίθος	judex δικαστής	mile-s στρατιώτης
Gen. aetāt-is	lapid-is	judic-is	milit-is
Dat. aetat-i	lapid-i	judic-i	milit-i
Acc. aetat-em	lapid-em	judic-em	milit-em
Voc. aeta-s	lapi-s	judex	mile-s
Abl. aetat-e	lapid-e	judic-e	milit-e

Pluralis.

Nom. aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Gen. aetat-um	lapid-um	judic-um	milit-um
Dat. aetat-ibus	lapid-ibus	judic-ibus	milit-ibus
Acc. aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Voc. aetat-es	lapid-es	judic-es	milit-es
Abl. aetat-ibus.	lapid-ibus.	judic-ibus.	milit-ibus.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ *aetas* κλίνεται τὸ *civitas πόλις*, *virtus ἀρετή*, *sacerdos ἱερεὺς*· κατὰ τὸ *lapis* τὸ *cassis ἡ κόρυς*, *pyramis πυραμῖς*· κατὰ τὸ *judex* τὸ *artifex τεχνίτης*, *orfex δημιουργός* (χειροτέχνης)· κατὰ τὸ *miles* τὸ *equus ἵππεύς*, *pedes πεζός*.

ε') Ὀνόματα οὐδέμιν μὲν κατάληξιν προσλαμβάνοντα εἰς τὸ θέμα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ὅμως δὲ μεταβάλλοντά πως αὐτὰ·

Singularis

Nom. sermo λόγος	homo ἄνθρωπος	pater πατήρ	mos ῥῆθος
Gen. sermōn-is	homīn-is	patr-is	mor-is
Dat. sermon-i	homin-i	patr-i	mor-i
Acc. sermon-em	homin-em	patr-em	mor-em
Voc. sermo	homo	pater	mos
Abl. sermon-e	homin-e	patr-e	mor-e

Pluralis

Nom. sermon es	homin-es	patr-es	mor-es
Gen. sermon-um	homin-um	patr-um	mor-um
Dat. sermon-ibus	homin-ibus	patr-ibus	mor-ibus
Acc. sermon-es	homin-es	patr-es	mor-es
Voc. sermon-es	homin-es	patr-es	mor-es
Abl. sermon ibus	homin-ibus.	patr-ibus.	mor-ibus.

ΣΗΜ. α'. Ἐν μὲν τῷ sermo ἀπεβλήθη ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὸ π τοῦ θέματος, ἐν δὲ τῷ homo πλὴν τούτου καὶ τὸ ἰ τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς ο, ἐν δὲ τῷ pater ἐνεβλήθη ε, ἐν δὲ τῷ mos τὸ ρ τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς s.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ sermo κλίνεται τὸ leo λέων, pugio ἑγχειρίδιον· κατὰ τὸ homo τὸ imāgo εἰκών, ordo τάξις· κατὰ τὸ pater τὸ imber ὄμβρος, venter γαστήρ· κατὰ τὸ mos τὸ flos ἄνθος, glos ἡ γάλας (ἀνδραδέλφη).

Β'. Οὐδέτερα.

Ταῦτα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ οὐδέποτε προσλαμβάνουσι τὸ s εἰς τὸ θέμα, τηροῦσι δὲ ἐν αὐτῇ οὐχὶ πάντοτε ἀμετάβλητον τὸ θέμα τῶν λοιπῶν πτώσεων.

α') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ ἀμετάβλητον τηροῦντα τὸ θέμα·

Singularis.

Nom. fulgur κεραυνός	animal ζῷον	exemplar παράδειγμα
Gen. fulgur-is	animāl-is	exemplār-is
Dat. fulgur-i	animal-i	exemplar i
Acc. fulgur	animal	exemplar
Voc. fulgur	animal	exemplar
Abl. fulgur-e	animal-i	exemplar-i

Pluralis.

Nom.	fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Gen.	fulgur-um	animal-ium	exemplar-ium
Dat.	fulgur-ibus	animal-ibus	exemplar-ibus
Acc.	fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Voc.	fulgur-a	animal-ia	exemplar-ia
Abl.	fulgur-ibus.	animal-ibus.	exemplar-ibus

ΣΗΜ. α'. Χάριν μὲν τῆς καταλήξεως ἰ ἐν τῇ ἐνικῇ ἀφαιρετικῇ βλέπε § 50, χάριν δὲ τοῦ ia ἐν τῷ οὐδ. πληθυντικῷ βλ. § 51, χάριν δὲ τοῦ ium ἐν τῇ γεν. πληθ. βλ. § 52. α'.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ animal κλίνεται τὸ *vestigal τέλος* (φόρος), *cervical ὄπαιχθένιον*· κατὰ τὸ exemplar τὸ *calcar κέντρον*, *lacunar γάττωμα*.

β') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μεταβάλλοντα τὸ θέμα·

Singularis.

Nom.	nomen ὄνομα	aenigma αἰνίγμα	corpus σῶμα	genus γένος
Gen.	nomīn-is	aenigmāt-is	corpōr-is	genēr-is
Dat.	nomīn-i	aenigmat-i	corpōr-i	gener-i
Acc.	nomen	aenigma	corpus	genus
Voc.	nomen	aenigma	corpus	genus
Abl.	nomīn-e	aenigmat-e	corpōr-e	gener-e

Pluralis.

Nom.	nomīn-a	aenigmat-a	corpōr-a	gener-a
Gen.	nomīn-um	aenigmat-um	corpōr-um	gener-um
Dat.	nomīn-ibus	aenigmat-ibus	corpōr-ibus	gener-ibus
Acc.	nomīn-a	aenigmat-a	corpōr-a	gener-a
Voc.	nomīn-a	aenigmat-a	corpōr-a	gener-a
Abl.	nomīn-ibus	aenigmat-ibus	corpōr-ibus	gener-ibus

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ nomen τὸ ἰ τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς e, ἐν τῷ aenigma ἀπεβλήθη τὸ t τοῦ θέματος, ἐ· τῷ corpus τὸ or τοῦ θέματος μετεβλήθη εἰς us, ἐν δὲ τῷ genus τὸ er εἰς us.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸ nomen κλίνεται τὸ *flumen ῥεῦμα*, *carmen ᾄσμα*· κατὰ τὸ aenigma τὸ *proëma ποίημα*· κατὰ τὸ corpus τὸ *tempus χρόνος*, *facinus ἔργον* (συνήθως ἀνόσιον)· κατὰ τὸ genus τὸ *opus ἔργον*, *vulnus τραῦμα*.

γ') Ὀνόματα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνοντα θ εἰς τὸ θέμα·

Singularis.

Nom.	mar-e	θάλασσα
Gen.	mar-is	
Dat.	mar-i	
Acc.	mar-e	
Voc.	mar-e	
Abl.	mar-i	

Pluralis.

mar-ia
mar-ium
mar-ibus
mar-ia
mar-ia
mar-ibus.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως κλίνεται τὸ rete δίκτυον, mobile περιδέραιον, conclave δωμάτιον.

Ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως.

47. Κατὰ τὴν τρίτην κλίσει κλίνονται τὰ ἐπόμενα ἐπίθετα·

α') τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς er, is, e· οἶον acer, acris, acre ὀξύς, εἶα, ὕ. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα (πλὴν τοῦ celer, οὗ θηλ. celeris καὶ οὐδ. celere) ἀποβάλλουσιν ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου ὡς καὶ ἐν τῇ κλίσει τὸ e.

β') Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα εἰς is, e· οἶον facilis ῥάδιος, a, facile ῥάδιον· καὶ τὰ συγκριτικὰ εἰς ior, ius· οἶον faciliior ῥάδιον, facilius ῥάδιον.

γ') Τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα· οἶον sapiens σοφός, atrox ἄγριος.

48. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα·

acer, acris, acre ὀξύς, εἶα, ὕ.

Singularis.

Nom.	āc-er, ācr-is, ācr-e
Gen.	acr-is
Dat.	acr-i
Acc.	acr-em, acr-em, acr-e
Voc.	acer, acris, acre
Abl.	acr-i καὶ εἰς τὰ τρία γένη

Pluralis.

ācr-es, ācr-es, ācr-ia
acr-ium
acr-ibus
acr-es, acr-es, acr-ia
acr-es, acr-es, acr-ia
acr-ibus καὶ εἰς τὰ τρία γένη.

Gravis βαρὺς, εἶα, grave βαρὺ.

Singularis.

Nom.	grav-is	οὐδ. grav-e
Gen.	grav-is	
Dat.	grav-i	
Acc.	grav-em	οὐδ. grav-e
Voc.	grav-is	οὐδ. grav-e
Abl.	grav-i	

Pluralis.

grav-es	οὐδ. grav-ia
grav-ium	
grav-ibus	
grav-es	οὐδ. grav-ia
grav-es	οὐδ. grav-ia
grav-ibus.	

Συγκριτικὸν altior (ἀρσ. καὶ θηλ.), altius (οὐδ.)
ὕψηλότερος, α, ορ.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	altior οὐδ. altius	altior-es οὐδ. altior-a	
Gen.	altiōr-is	altiōr-um	
Dat.	altiōr-i	altiōr-ibus	
Acc.	altiōr-em οὐδ. altius	altiōr-es οὐδ. altior-a	
Voc.	altior οὐδ. altius	altiōr-es οὐδ. altior a	
Abl.	altiōr-e	altiōr-ibus.	

Ἐπίθετα μονοκατάληκτα.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	felix εὐδαίμων, ορ	felic-es οὐδ. felic-ia	
Gen.	felic-is	felic-ium	
Dat.	felic-i	felic-ibus	
Acc.	felic-em οὐδ. felix	felic-es οὐδ. felic-ia	
Voc.	felix	felic-es οὐδ. felic-ia	
Abl.	felic-i	felic-ibus	

Παρατηρήσεις περί τινων πτώσεων τῆς γ' κλίσεως.

49. Ἐν τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουσιν im ἀντὶ em-

α') Ἰσοσύλλαβα τινὰ ὀνόματα εἰς is· ὡς puppis πρύμνα, si-tis δίψα, tussis ὁ βήξ, vis βία.

β') Τὰ ἰσοσύλλαβα ποταμῶν καὶ πόλεων ὀνόματα εἰς is· ὡς Tiberis, Albis, Hispalis, Neapolis.

50. Ἐν τῇ ἀγαιρευτικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουσιν i ἀντὶ e·

α') Τὰ οὐσιαστικά τὰ ἐν τῇ ἐν. αἰτ. μόνον im ἔχοντα.

β') Τὰ οὐδέτερα εἰς e, al, γεν. ālis, καὶ ar, γεν. āris· ὡς mare θάλασσα ἀφ. mari· monīle περιδέριον, monili· vectīgal τὸ τέλος, ὁ φόρος, vectigālī· calcar κέντρον calcārī.

γ') Τὰ ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως πλὴν τῶν συγκριτικῶν καὶ ὀλίγων ἄλλων.

δ') Τὰ ἀρχῆθεν ἐπιθετικά τῶν μηνῶν ὀνόματα εἰς is καὶ er καὶ ἐκεῖνα τὰ ἐπίθετα, ἅτινα εἶνε ἐν γρήσει ἅμα καὶ ὡς οὐσιαστικά προσηγορικά· ὡς Aprilis Aprili, December Decem-bri· aequalis ἡλικιώτης aequali, affinis συγγενής affini, an-

nalis (δηλ. liber) τὰ χρονικὰ annali, familiaris οικείος familiari, natalis (δηλ. dies) γενέθλιος ἡμέρα natali, Atheniensis Ἀθηναῖος Atheniensi.

ε') Αἱ ἐπιθετικαὶ μετοχαὶ εἰς ans καὶ ens· οἶον sapiens, sapienti.

51. Ἐν τῇ πληθυντικῇ ὄνομ. αἰτ. καὶ κ.λ. ἔχουσιν ia ἀντὶ a ἐκεῖνα τὰ οὐδέτερα τῶν οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, ἅτινα ἐν τῇ ἐν. ἀφ. ἔχουσιν i.

52. Ἐν τῇ γενικῇ πληθυντικῇ ἔχουσιν ium ἀντὶ um.

α') Σχεδὸν πάντα ἔσα ἐν τῷ οὐδετέρῳ τοῦ πληθ. ἔχουσιν ia.

β') Πάντα τὰ ἰσοσύλλαβα οὐσιαστικά· οἶον nubes νεφέλη, ἐν. γεν. nubis, πληθ. γεν. nubium· hostis πολεμικός, hostis, hostium· imber δμβρος, imbris, imbrium· linter ὁ λέμβος, linteris, linterium· caro κρέας, carnis, carniū κτλ.

Ἐξαιροῦνται δὲ τούτων εἰς um λήγοντα τὰ ἑξῆς·

canis, senex, mater, pater,

strues, juvenis καὶ frater,

canis κύων, senex γέρων, mater μήτηρ, pater πατήρ, strues σωρός, juvenis νεανίας, frater ἀδελφός.

γ') Πάντα τὰ οὐσιαστικά τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως δύο ἔχοντα σύμφωνα· οἶον dens ὀδὸς dent-ium, glans βάλανος gland-ium, pars μέρος part-ium, arx ἀκρα arc-ium, as ἀσσάριον ass-ium, os ὀστον oss-ium, nox νύξ noct-ium. Ὡσαύτως ἔχουσιν ium τὰ fauk-cis ἢ φάρυγξ, lis, litis ἔρις, vis βία, γεν. πληθ. virium.

δ') Τὰ ἐθνικὰ ὀνόματα εἰς as (ātis), οἶον Arpīnas, Fidēnas, καὶ εἰς is (ītis), οἶον Quiris καὶ Samnis. Προσέτι optimates εἰ ἐν τῇ πολετεῖα κράτιστοι, penates ἔρκειοι θεοί, nostras(ātis) ἡμεδαπός, cujas ποδαπός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τετάρτη κλίσις

53. Τὰ ὀνόματα τῆς τετάρτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς us καὶ u (οὐδ)· κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, fructus καρπός, cornu κέρας.

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Non. fruct-ūs	fruct-ūs
Gen. fruct-ūs	fruct-ūum
Dat. fruct-ūi	fruct-ībus
Acc. fruct-ūm	fruct ūs
Voc. fruct-ūs	fruct-ūs
Abl. fruct-ū	fruct-ībus.

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom. corn-ū	corn-ūa
Gen. corn-ūs	corn-ūum
Dat. corn-ū	corn-ībus
Acc. corn-ū	corn-ūa
Voc. corn-ū	corn-ūa
Abl. corn-ū	corn-ībus.

54. Ὀνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

sensus αἴσθησις	cantus ᾠδὴ	reditus ἐπάνοδος
auditus ἀκοή	casus πτώσις	usus χρήσις
olfactus ὄσφρησις	carrus ἄρμα	vultus πρόσωπον
visus ὄρασις	gemitus στεναγμός	magistratus ἀρχή
tactus ἀφή	gradus βαθμός	senatus γερούσια
gustus γεύσις	impetus ἔφοδος	genu γόνυ
progressus πρόοδος	metus φόβος	gelu κρύος,

ΣΗΜ. α'. Τὸ domus (δόμος, οἶκος) τὸ μὲν κλίνεται κατὰ τὴν δευτέραν, τὸ δὲ κατὰ τὴν τετάρτην κλίσιν.

Κανών.

Tolle, me, mu, mi, mis,
Si declinare donus vis (†).

<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom domus	domūs
Gen. domūs	domuum καὶ domorum
Dat. domui (σπανιώτερον domo)	domibus
Acc. domum	domos (σπανιώτερον domūs)
Voc. domus	domūs
Abl. domo (σπανίως domu)	domibus.

† Ἡ γενικὴ domi εἶνε μόνον ἐπιρρηματικῶς ἐν χρήσει=οἶκοι.

(†) Τουτέστιν ἔξαλει (μὴ μεταχειρίζου) τὰς καταλήξεις me, mu, mi, mis, ἂν θέλῃς νὰ κλίνῃς τὸ domus.

55. *Γένος*. Τῶν ὀνομάτων τῆς τετάρτης κλίσεως τὰ μὲν λήγοντα εἰς us εἶνε ἀρσενικά, τὰ δὲ λήγοντα εἰς u οὐδέτερα. Ἐκ τῶν εἰς us ὅμως εἶνε θηλυκὰ τὰ domus, manus χεῖρ, idus αἰ εἰδοί, nurus νόμφη, socrus πενθερά, quinquagtrus (πληθ.) Ἀθήναια (ἑορτὴ Ἀθηνᾶς), porticus στοά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Πέμπτη κλίσις.

56. Τὰ ὀνόματα τῆς πέμπτης κλίσεως λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μόνον εἰς es· κλίνονται δὲ κατὰ τὸ ἐπόμενον παράδειγμα·

Singularis.

Pluralis.

Nom	di-ēs <i>ἡμέρα</i>	di-ēs
Gen.	di-eī	di-ērum
Dat.	di-eī	di-ēbus
Acc.	di-ēm	di-ēs
Voc.	di-ēs	di-ēs
Abl.	di-ē	di-ēbus.

ΣΗΜ. α΄. Πλήρη τὸν πληθυντικὸν ἐν τῇ πέμπτῃ κλίσει ἔχουσι μόνον τὰ δύο ὀνόματα dies καὶ res *πρᾶγμα*. Τὸ δὲ acies *ἀκμή, παράταξις*, facies *πρόσωπον*, effigies *εἰκῶν*, species *εἶδος* καὶ spes *ἐλπίς* ἔχουσι μόνον τὰς εἰς es ληγουσας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ ὀνόματα δὲν ἔχουσι πληθυντικόν.

ΣΗΜ. β΄. Τῶν εἰς ies παρὰ τὸν κανόνα τὸ e τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τοῦ ἐνικοῦ εἶνε μακρόν· οἷον dies, diēi.

57. Ὀνόματα πρὸς ἄσκησιν καὶ ἀπομνημόνευσιν.

glacies <i>πάγος</i>	rabies <i>λύσσα</i>
macies <i>ισχνότης</i>	series <i>σειρὰ</i>
planities <i>πεδιάς</i>	meridies <i>μεσημβρία</i> .

58. *Γένος*. Τὰ ὀνόματα τῆς ε΄ κλίσεως εἶνε θηλυκὰ πλὴν τῶν ἀρσενικῶν dies καὶ meridies. Τὸ δὲ dies ἐν τῷ ἐνικῷ εἶνε καὶ θηλυκόν ἐνίοτε, σχεδὸν δὲ πάντοτε θηλυκόν, ὅταν σημαίνῃ χρόνον ἅπλως ἢ προσθεσίαν· οἷον longa dies *μακρὸς χρόνος*, certa dies *σήμερον*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Σύγκρισις τῶν ἐπιθέτων.

59. Τὰ ἐπίθετα καὶ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ ἔχουσι τρεῖς βαθμούς, θετικὸν (gradus positivus), συγκριτικὸν (gradus comparativus) καὶ ὑπερθετικὸν (gradus superlativus).

60. Τῶν συγκριτικῶν τὰ μὲν ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ λήγουσιν εἰς *ior*, τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς *ius*. Σχηματίζονται δὲ τὰ συγκριτικά εἰς τὸ θέμα τοῦ θετικοῦ προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως *ior*, *ius*· οἷον *altus ὑψηλός*, γεν. *alt-i*, συγκρ. *alt-ior ὑψηλότερος*, *a*, *alt-ius ὑψηλότερον*· *levis κοῦφος*, γεν. *lev-is*, συγκρ. *lev-ior*, *lev-ius*· *pulcher καλός*, γεν. *pulchr-i*, συγκρ. *pulchr-ior*, *pulchr-ius*· *antiquus παλαιός*, γεν. *antiqu-i*, συγκρ. *antiqu-ior*, *antiqu-ius*.

61. Τῶν ὑπερθετικῶν τὸ μὲν ἀρσενικὸν λήγει εἰς *issimus*, τὸ δὲ θηλυκὸν εἰς *issima*, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς *issimum*. Σχηματίζονται δὲ τὰ ὑπερθετικά εἰς τὸ θέμα τοῦ θετικοῦ προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως *issimus*, *issima*, *issimum*· οἷον *altus*, γεν. *alt-i*, ὑπερθ. *alt-issimus*, *alt-issima*, *alt-issimum ὑψηλίστατος*, *η*, *ον*· *antiquus*, γεν. *antiqu-i*, ὑπερθ. *antiqu-issimus*, *antiqu-issima*, *antiqu-issimum*· *levis*, γεν. *lev-is*, ὑπερθ. *lev-issimus*, *lev-issima*, *lev-issimum*. — Κλίνονται δὲ τὰ ὑπερθετικά ὡς τὰ εἰς *us*, *a*, *um* ἐπίθετα (ᾄρα § 43).

62. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ.

α') Ἐκ τῶν εἰς *er* ἐπιθέτων τῶν ἀποβαλλόντων τὸ *e* ἐν τῇ κλίσει τηροῦσιν αὐτὸ ἐν τῷ συγκριτικῷ τὸ *sinister ἀριστερός* καὶ *dexter δεξιός*· οἷον *sinister*, γεν. *sinistri*, συγκρ. *sinisterior*, *dexter*, γεν. *dexteri* καὶ *dextri*, συγκρ. μόνον *dexterior*.

β') Τὰ εἰς *er* ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸν ὑπερθετικὸν εἰς *errimus*, *a*, *um* προσαρτωμένης τῆς καταλήξεως *rimus* εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ· οἷον *pauper πένης*, *pauper-rimus πενήστατος*, *celeber περίφημος*, *celeber-rimus*, *miser ἄθλιος*, *miser-rimus*. Καὶ τὸ *vetus παλαιός*, οὗ συγκριτικὸς *vetustior*, ἔχει τὸν ὑπερθετικὸν *veterrimus*.

γ') Ἐξ ἐπίθετα εἰς *ilis*, τὸ *facilis*, *difficilis* *δυσχερής*, *similis ὅμοιος*, *dissimilis ἀνόμοιος*, *gracilis λεπτός* καὶ *humilis ταπεινός*, σχηματίζουσι τὸν ὑπερθετικὸν εἰς *illimus*, ἀποβαλλομένης τῆς καταλήξεως *is* καὶ προσαρτωμένης τῆς *limus*· οἷον *facilis*, *facil-limus* κτλ.

δ') Τὰ ἀπὸ τῶν ῥημάτων *dīco*, *facio* καὶ *volo* σχηματιζόμενα

ἐπίθετα εἰς *dīcus*, *fīcus* καὶ *volūs* σχηματίζουσι, ἀποβαλλομένης τῆς καταλήξεως *us*, τὸν μὲν συγκριτικὸν εἰς *entior*, τὸν δὲ ὑπερθετικὸν εἰς *entissimus*· οἷον *maledīcus* κακολόγος, συγκρ. *maledīc-entior*, ὑπερθ. *maledic-entissimus*· *malefīcus* κακοποιός, *malefic-entior*, *malefic-entissimus*· *malevōlus* δυσμενής, *malevol-entior*, *malevol-entissimus*. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ *benefīcus* εὐεργέτης, *benevolus* εὐμενής, *munīfīcus* μεγαλόδωρος, *magnīfīcus* μεγαλοπρεπής.

63. Τὰ εἰς *us* προηγουμένου φωνήεντος ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν οὐχὶ διὰ μεταβολῆς τῶν καταλήξεων, ἀλλὰ περιφραστικῶς, τὸν μὲν συγκριτικὸν προτιθεμένου τοῦ *magis* μᾶλλον, τὸν δὲ ὑπερθετικὸν προτιθεμένου τοῦ *maxime* μάλιστα· οἷον *dubius* ἀμφίβολος, συγκρ. *magis dubius* (a, um), ὑπερθ. *maxime dubius* (a, um). Ὡσαύτως τὸ *idoneus* ἀρμόδιος, *arduus* ἀνάτης, *necessarius* ἀναγκαῖος, *noxius* ἐπιβλαβής, *ingenuus* ἰθαγενής, εὐγενής, *pius* εὐσεβής.

64. Τὰ ἐπόμενα ἐπίθετα ἔχουσι ὅλως ἀνώμαλον τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν βαθμόν·

<i>bonus</i> ἀγαθός	<i>melior</i>	<i>optimus</i>
<i>malus</i> κακός	<i>mējor</i>	<i>pessimus</i>
<i>magnus</i> μέγας	<i>mājor</i>	<i>maximus</i>
<i>parvus</i> παῦρος (ὀλίγος)	<i>minor</i>	<i>minimus</i>
<i>multus</i> πολὺς	<i>plus</i> (οὐδ.)	<i>plurimus</i>
<i>frugi</i> (ἄκλ.) σώφρων	<i>frugalior</i>	<i>frugalissimus</i>
<i>egēnus</i> ἐνδεής	<i>egentior</i>	<i>egentissimus</i>
<i>providus</i> προνοητικός	<i>providentior</i>	<i>providentissimus</i> .

ΣΗΜ. Τοῦ *plus* (συγκρ. τοῦ *multus*) εἶναι ἐν χρήσει ἐν μὲν τῷ ἐν. μόνον ἢ ὄνομα. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδαιτέρου *plus* καὶ ἡ γεν. *plūris* (μόνον ὡς γενετικῆ τῆς τιμῆς), ἐν δὲ τῷ πληθ. πᾶσαι αἱ πτώσεις· ἀρσ. καὶ θηλ. ὄνομα. *plures* γεν. *plurium* κτλ. οὐδ. ὄνομα. *plura* καὶ *pluria*, γεν. *plurium* κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ἀριθμητικὰ (*numeralia*).

65. Τὰ ἀριθμητικὰ τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶνε ἑξαπλᾶ· 1. ἀπόλυτα (*numeralia cardinalia*)· 2. τακτικὰ (*numeralia ordinalia*)· 3. διανεμητικὰ (*numeralia distributiva*)· 4. πολ-

λαπλασιαστικά (numeralia multiplicativa)· 5. ἀναλογικά (numeralia proportionalia)· 6. ἐπιρρήματα ἀριθμητικά (adverbia numeralia).

Α') Ἀπόλυτα (numeralia cardinalia).

66. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ ἐρωτηματικὸν quot? πόσοι; καὶ τὰ πλείστα εἶνε ἄκλιτα. Κλίνονται δὲ μόνον τὰ ἐξῆς· unus, a, um εἷς, *μία*, ἕν, duo, ae, o δύο, tres, tria *τρεῖς*, *τρία*· ἔπειτα δὲ ἀπὸ τῶν διακοσίων μέχρι τῶν χιλίων, ἕτινα κλίνονται κανονικῶς ὡς τὰ εἷς us, a, um τριακάληκτα ἐπίθετα· ὅσον ducenti, ae, a (200), trecenti, ae, a (300), quadringenti, ae, a (400), quingenti, ae, a (500), sexenti, ae, a (600), septingenti, ae, a (700), octingenti, ae, a (800), nongenti, ae, a (900)· πρὸς δὲ τούτοις τὸ milia, ὃ πληθυντικῶς τοῦ ἀκλίτου mille (1000), ὅπερ κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν γ' κλίσειν· γεν. milium, δοτ. milibus.

Singularis.

	<i>Singularis.</i>		<i>Pluralis.</i>	
Nom.	unus, una,	unum	uni	unae, una
Gen.	unius		unorum, unarum,	unorum
Dat.	uni			unis
Acc.	unum, unam,	unum	unos,	unas, una
Voc.	une, una,	unum	uni,	unae, una
Abl.	uno, una,	uno		unis.

Pluralis.

Nom.	duo,	duae,	duo
Gen.	duorum,	duarum,	duorum
Dat.	duobus,	duābus,	duobus
Acc.	duos καὶ duo	duas,	duo
Abl.	duobus.	duabus,	duobus.

Ὡσαύτως κλίνεται καὶ τὸ ambo, ae, ὁ ἄμφω.

Pluralis.

	ἀρσ. καὶ θηλ.		οὐδ.
Nom.	tres		tria
Gen.	trium		
Dat.	tribus		
Acc.	tres		tria
Abl.	tribus.		

67.

1 I unus, una, unum	20 XX viginti
2 II duo, duae, duo	30 XXX triginta
3 III tres, tria	40 XL qvadraginta
4 IV qvattuor	50 L qvinqvaginta
5 V qvinqve	60 LX sexaginta
6 VI sex	70 LXX septuaginta
7 VII septem	80 LXXX octoginta
8 VIII octo	90 XC nonaginta
9 IX novem	100 C centum
10 X decem	200 CC ducenti, ae, a
11 XI undēcim	300 CCC trecenti, ae, a
12 XII duodēcim	400 CCCC qvadringenti ae, a
13 XIII tredēcim	500 D ἢ IϞ qvingenti, ae, a
14 XIV qvattuordecim	600 DC sexcenti / sescenti, ae, a
15 XV qvindicim	700 DCC septingenti, ae, a
16 XVI sedecim ἢ decem et sex	800 DCCC octingenti, ae, a
17 XVII decem et septem ἢ septendēcim	900 DCCCC nongenti, ae, a
18 XVIII duodeviginti ἢ decem et octo	1000 M ἢ CIϞ mille
19 XIX undeviginti ἢ decem et novem	2000 MM ἢ CIϞCIϞ duo milia
	3000 MMM tria milia
	4000 MMMM qvattuor milia
	5000 IϞϞ qvinqve milia κτλ.

ΣΗΜ. Τὰ Λατινικὰ σημεῖα πλὴν τοῦ M (ὅπερ εἶνε συντομία τοῦ mille) ἦσαν τὴν ἀρχὴν ἀσύχρητα σημεῖα λαβόντα ὑπερὸν μορφήν γραμμάτων. Γραμμὴ τις μετὰ C ἀπεστραμμένου (δηλαδὴ IϞ) σημαίνει 500· πᾶν δὲ ἄλλο C ἀπεστραμμένον ἐκ τῶν δεξιῶν προστιθέμενον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 0 τῶν Ἀραβικῶν σημείων· οἷον IϞϞ=5000, IϞϞϞ=50000. Ὁ ἀριθμὸς διπλασιάζεται, ὅταν ἐκ τῶν ἀριστερῶν προστεθῶσι τοσαῦτα C, ὅσα εἶνε καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν τῆς γραμμῆς· οἷον CIϞ=1000, CCIϞϞ=10000, CCCIϞϞϞ=100000.

Β') Τακτικὰ (*numeralia ordinalia*).

68. Τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ ἐρωτηματικὸν *quōtus?* πῶστος; καὶ εἶνε ἄπαντα ἐπίθετα τρικατάληκτα εἰς us, a, um.

1 primus πρῶτος	4 qvartus
2 secundus ἢ alter (ἐπὶ δύο)	5 qvintus
3 tertius	6 sextus

7	septimus	80	octogesimus
8	octāvus	90	nonagesimus
9	nonus	100	centesimus
10	decīmus	200	ducentesimus
11	undecīmus	300	trecentesimus
12	duodecimus	400	quadragesimus
13	tertius decimus	500	quingentesimus
14	quartus decimus	600	sexcentesimus
15	quintus decimus	700	septingentesimus
16	sextus decimus	800	octingentesimus
17	septimus decimus	900	nongentesimus
18	duodevicesimus ἢ octāvus decimus	1000	millesimus
19	uudevicesimus ἢ nonus decimus	2000	bis millesimus
20	vicesimns (vigesimal)	3000	ter millesimus
30	tricesimus (trigesimus)	4000	quater millesimus
40	quadragesimus	5000	quingies millesimus
50	quingagesimus	10000	decies millesimus
60	sexagesimus	100000	centies millesimus
70	septuagesimus	1000000	decies centies mille- simus.

Γ') Διανεμητικά (*numeralia distributiva*).

69. Τὰ διανεμητικά εἶνε ἐπίθετα πληθυντικά μόνον εἰς *i*, *ae*, *a* καὶ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ἐρωτηματικὸν *quotēni*? κατὰ πόσους; οἷον *singuli*, *ae*, *a* κατὰ ἓνα (*ἕκαστος*); *bini*, *ae*, *a* κατὰ δύο ἢ κατὰ δύο ἢ ἀνὰ δύο κτλ.

1	singuli	13	terni deni
2	bini	14	quaterni deni
3	terni (trini)	15	quini deni
4	quaterni	16	seni deni
5	quini	17	septeni deni
6	seni	18	octoni deni ἢ duodevicēni
7	septēni	19	noveni deni ἢ undevicēni
8	octōni	20	vicēni
9	novēni	30	tricēni
10	deni	40	quadragēni
11	undēni	50	quingvagēni
12	duodēni	60	sexagēni

70	septuagēni	1000	singula milia
80	octogēni	2000	bina milia
90	nonagēni	3000	terna milia
100	centēni	4000	quaterna milia
200	ducenti	5000	quinta milia
300	trecenti	6000	sexta milia
400	quadringēni	7000	septena milia
500	quingēni	8000	octona milia
600	sexcēni (sesceni)	9000	novena milia
700	septingēni	10000	dena milia
800	octingēni	100000	centena milia
900	nongēni	1000000	decies centena milia.

Δ') Πολλαπλασιαστικά (*numeralia multiplicativa*).

70. Τὰ πολλαπλασιαστικά ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ποσάπλοῦς; εἶνε ἐπίθετα μονοκατάληκτα καταλήγοντα εἰς plex· ὡς simplex, γεν. simplicis. Μόνα δὲ τὰ ἐπόμενα εἶνε ἐν χρήσει·

simplex	ἀπλοῦς	quinquplex	πενταπλοῦς
duplex	διπλοῦς	septemplex	ἑπταπλοῦς
triplex	τριπλοῦς	decemplex	δεκαπλοῦς
quadruplex	τετραπλοῦς	centuplex	ἑκατοταπλασιῶν.

Ε') Ἀναλογικά (*numeralia proportionalia*).

71. Τὰ ἀναλογικά ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ ποσάπλάσιος (*ποσάκις μείζων*;) εἶνε ἐπίθετα τρικατάληκτα εἰς us, a, um. Συνήθως δὲ κείνται μόνον ἐν τῷ οὐδετέρῳ γένει καὶ κατ' ἀφαιρετικὴν πτώσιν (ὡς duplo major). Μόνα δὲ τὰ ἐπόμενα εἶνε ἐν χρήσει·

simplicus,	a,	um	ἀπλοῦς
duplus,	a,	um	διπλάσιος
triplus,	a,	um	τριπλάσιος
quadruplus,	a,	um	τετραπλάσιος
ocduplus,	a,	um	ὀκταπλάσιος

Σ') Ἐπιρρήματα ἀριθμητικά (*adverbia numeralia*).

72. Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὸ quoniam? ποσάκις; παράγονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ λήγουσι, πλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων, εἰς ies. Εἶνε δὲ τὰ ἐπόμενα·

1	semel ἄπαξ	3	ter τρίς
2	bis δις	4	quater τετράκις

			<i>Pluralis.</i>		
Nom.	nōs		vōs		λείπει
Gen.	{ nostrī και nostrum		{ vestrī και vestrum		suī
Dat.	nōbis		vōbīs		sībī
Acc.	nōs		vōs		sē
Abl.	nōbīs.		vōbīs		sē.

75. Ἀπὸ δὲ τῶν πρωταπικῶν ἀντωνυμιῶν παράγονται:

α') αἱ *κτητικαὶ ἀντωνυμῖαι* (*pronomina possessiva*)· meus (κλητ. mi), mea, meum ἐμός, ἐμή, ἐμόν· tuus, tua, tuum τός, τεή, τεόν=σός, σή, σόν· suus, sua, suum σφός, σφή, σφόν (ἐαυτοῦ, ἡς, οὔ)· noster, nostra, nostrum ἡμέτερος, α, ον· vester, vestra, vestrum ὑμέτερος, α, ον.

β') αἱ τὸ γένος σημαίνουσαι *ἀντωνυμῖαι* (*pronomina gentilicia*), nostras ἡμεδαπός, vestras ὑμεδαπός. Εἰς ταύτας δὲ προσθετόν καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας *cujus* γενομένην ἐρωτηματικὴν *cujas?* ποδαπός; Κλίνονται δὲ αἱ ἀντωνυμῖαι αὗται ὡς μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως· οἷον nostras, γεν. nostrālis, πληθ. nostrātes, γεν. nostratium κτλ.

β') Δεικτικαὶ (*pronomina demonstrativa*).

76. Δεικτικαὶ δὲ ἀντωνυμῖαι εἶνε αἱ ἐπόμεναι ἔξ.

hic, haec, hoc οὗτος, αὕτη, τοῦτο
 ille, illa, illud ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο
 is, ea, id οὗτος, αὕτη, τοῦτο
 idem, eadem, idem ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό.
 iste, ista, istud ὅδε, ἡδε, τόδε
 ipse, ipsa, ipsum αὐτός, αὐτή, αὐτό.

77. α') hic, haec, hoc οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

<i>Singularis.</i>			<i>Pluralis.</i>		
Nom.	hic, haec,	hoc	hī,	hae,	haec
Gen.	hujus		horum,	harum,	horum
Dat.	huic (μονοσυλλ.)			his	
Acc.	hunc, hanc,	hoc	hos,	has,	haec
Abl.	hōc, hāc,	hōc		his.	

78. β') *Ille, illa, illud* ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Nom.	ille,	illa,	illud	illi,	illae,	illa
Gen.		illius		illorum,	illarum,	illoru
Dat.		illī			illis	
Acc.	illum,	illam,	illud	illos,	illas,	illa
Abl.	illo,	illa,	illo		illis.	

Ἐσαύτως κλίνεται καὶ τὸ *iste, ista, istud* ὅδε, ἡδε, τόδε.79. γ') *Is, ea, id* οὗτος, αὕτη, τοῦτο.*Singularis.**Pluralis.*

Nom.	is,	ea,	id	ii (ei),	eae	ea
Gen.		ejus		eorum,	earum,	eorum
Dat.		ei			iis (eis)	
Acc.	eum,	eam,	id	eos,	eas,	ea
Abl.	eo,	ea,	eo		iis (eis).	

80. Ἐκ δὲ τῆς *is, ea, id* γίνεται διὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς συλλαβῆς *dem* ἡ ἀντωνυμία *īdem, eādem, īdem* ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, ἧτις κλίνεται ὡς ἡ *is, ea, id* πλὴν ὅτι ἀντὶ τῶν *eumdem, eandem, eorumdem, earumdem* λέγεται πάντοτε *eundem, eandem, eorumdem, earundem*.

*Singularis.**Pluralis.*

Nom.	īdem,	eādem,	īdem	īīdem,	eaedem,	eādem
Gen.		eiusdem		eorundem,	earundem,	eorundem
Dat.		eīdem			iisdem (eisdem)	
Acc.	eundem,	eandem,	īdem	eōsdem,	eāsdem,	eādem
Abl.	eōdem,	eādem,	eōdem		iisdem (eisdem).	

81. δ') *Ipse, ipsa, ipsum* αὐτός, αὐτή, αὐτό.*Singularis.**Pluralis.*

Nom.	ipse,	ipsa,	ipsum	ipsi,	ipsae	ipsa
Gen.		ipsius		ipsorum,	ipsarum,	ipsorum
Dat.		ipsi			ipsis	
Acc.	ipsum,	ipsam,	ipsum	ipsos,	ipsas,	ipsa
Abl.	ipso,	ipsa,	ipso		ipsis.	

Ἄναφορικά (*pronomina relativa*).

82. Αἱ ἀναφορικά ἀντωνυμια εἶνε διτταί, ἡ ὀρισμένη *qui, quae, quod* ὅς, ἡ, ὅ, καὶ αἱ ἀόριστοι (*pronomina relativa indefinita*) *quisquis, (quaequae), quidquid* ὅστις καὶ *quicumque, quaecumque, quodcumque* ὅστισοῦν, ὅστισδήποτε.

83. α') *Qvi, qvae, qvod δε, η, δ.*

Singularis.

Pluralis.

Nom.	qvi,	qvae,	qvod	qvi,	qvae,	qvae
Gen.		cujus		qvorum,	qvarum,	qvorum
Dat.		cui (μονοσυλλ.)			qvbis	
Acc.	qvem,	qvam,	qvod	qvos,	qvas,	qvae
Abl.	qvo,	qva,	qvo		qvbis.	

β') *Qvisqvis, (qvaeqvae), qvidqvid δοτις, ητις, δ,τι.*

84. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐσιαστικὴ καὶ ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτῆς κλίνονται κατὰ τὴν qvi, qvae, qvod. Ἐν χρήσει δὲ εἶνε οἱ ἐπόμενοι τύποι·

Nom.	qvisqvis,	qvidqvid (qvicqvid)
Acc.	qvemqvem,	qvidqvid
Abl.	qvoqvo,	qvava,
		qvoqvo.

γ') *Qvicunqve, qvaeunqve, qvodcunqve δοτισοῦν κτλ.*

85. Ἡ δε qvicunqve εἶνε ἐπιθετικὴ καὶ κλίνεται μόνον τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς, τοῦ cunqve μένοντος ἀκλίτου· οἷον gen. cujuscunqve, dat. cuicunqve, acc. qvemcunqve, qvamcunqve, qvodcunqve, abl. qvocunqve, qvacunqve, qvocunqve.

Δ') Ἐρωτηματικά (*pronomina interrogativa*).

86. Ἡ μὲν οὐσιαστικὴ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία κλίνεται ὡδε·

	<i>Singularis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Nom.	qvis (ἀρσ. καὶ θηλ.), qvid? (οὐδ.) τίς; τί;	οἶος ὁ τῆς ἀναφορικῆς.
Gen.	cujus?	
Dat.	cui?	
Acc.	qvem, qvid?	
Abl.	qvo?	

Ἡ δὲ ἐπιθετικὴ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀριθμοῖς ὡς ἡ ἀναφορικῆ.

Ε') Ἀόριστοι (*pronomina indefinita*).

87. Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι σχηματίζονται ἢ προτιθεμένου τοῦ alii εἰς τοὺς τύπους qvis, qvid, καὶ qvi, qvae, qvod, ἢ προσαρτωμένων εἰς αὐτοὺς συλλαβῶν τινῶν. Αἱ προστιθέμεναι δὲ καὶ προσαρτῶμεναι αὗται συλλαβαὶ μένουσιν ἐν τῇ κλίσει ἀμετάβληται

και μόνα τὰ quis, quid και qui, quae, quod κλίνονται. Είνε δὲ αἱ ἐπόμεναι·

aliquis, aliqua, aliquid τίς, τί. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη δὲν ἔχει πληθυντικὸν εἰμὴ ἐν τῷ ἀρσενικῷ γένει.

aliqui, aliqua, aliquod τίς, τί. Τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν aliqua.

quidam, quaedam, quoddam και quiddam τίς, τί. Ἐν τῇ αἰτιατ. τοῦ ἐνικοῦ και ἐν τῇ γενικῇ τοῦ πληθυντικοῦ τὸ m μεταβάλλεται εἰς n· οἶον quendam, quandam· quorundam, quarundam.

quispiam, quaequam, quidpiam και quodpiam τίς, τί. Ἐν τῇ αἰτιατ. τοῦ ἐνικοῦ και ἐν τῇ γενικῇ τοῦ πληθυντικοῦ τὸ m μεταβάλλεται εἰς n· οἶον quispium, quaequam, quidpiam, quodpiam.

quisquam, quidquam τίς τί. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη εἶνε μόνον οὐσιαστικὴ και δὲν ἔχει θηλυκὸν οὐδὲ πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

quisvis, quaevis, quodvis και quidvis
quilibet, quaelibet, quodlibet και quidlibet ἴσως βοῦλεται ἴσως οὐδὲν.

quisque, quaeque, quidque και quodque ἕκαστος, η, ον.

unusquisque, unusquaeque, unusquidque και unusquodque οἶον αἰτιατ. unusquisque, unaquaeque, unumquidque και unumquodque, γεν. unuscujusque, δοτ. unicuique κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Τὰ παρεπόμενα τοῖς ῥήμασι.

88. Καὶ τοῖς Λατινικοῖς ῥήμασι παρέπονται ὅσα και τοῖς Ἑλληνικοῖς, ἢ διάθεσις, ἢ ἔγκλισις, ὁ χρόνος, ὁ ἀριθμὸς, τὸ πρόσωπον και ἡ συζυγία.

89. Α΄) Διάθεσις. Τῶν ῥημάτων τῆς Λατινικῆς γλώσσης αἱ διαθέσεις (genera verbi) εἶνε δύο, ἐνέργεια και πάθος, ὅθεν πᾶν ῥήμα εἶνε ἢ ἐνεργητικὸν (genus verbi activum ἢ verbum activum), ἢ παθητικὸν (genus verbi passivum ἢ verbum passivum). Τὸ δὲ ἐνεργητικὸν πάλιν ῥήμα εἶνε ἢ μεταβατικὸν (verbum transitivum) ἢ ἀμετάβατον ἢτοι οὐδέτερον (verbum intransitivum, neutrum). Κλίνονται δὲ ἢτοι μετασχηματί-

ζονται ἄλλως μὲν τὰ ἐνεργητικὰ (forma activa), ἄλλως δὲ τὰ παθητικὰ (forma passiva).

90. Β΄) Ἐγκλίσις (modus). Αἱ δὲ ἐγκλίσεις εἶνε τρεῖς, ὀριστικὴ (indicativus), ὑποτακτικὴ (conjunctivus), προστακτικὴ (imperativus). Καλοῦνται δὲ αἱ τρεῖς αὗται ἐγκλίσεις και verbum finitum (ἐγκλίσεις παρεμφατικά, τὰ παρεμφατικά). Διότι ἐκτὸς τῶν τύπων τούτων ὑπάρχουσι και ἄλλοι ἀπαρέμφατοι, μὴ παρεμφαίνοντες δηλαδὴ ὀρισμένως τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος ἢτοι τὸ πρόσωπον (verbum infinitum). Καλοῦνται δὲ οὗτοι ἀπαρέμφατος (infinitivus), μετοχὴ (participium), ὑπτίον (supinum), θετικὸν (gerundium).

ΣΗΜ. α΄. Τὸ ὑπτίον ἔχει διττὸν τύπον, τὴν τῆς αἰτιατικῆς κατάληξιν um και τὴν τῆς ἀφαιρετικῆς u, ὅθεν τὸ μὲν κατάληγον εἰς um καλεῖται πρῶτον, τὸ δὲ εἰς u δεύτερον. Καὶ τὸ μὲν α΄ μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συντασσόμενον σημαίνει τὸν σκοπὸν τῆς κινήσεως· οἶον eo spectatum εἶμι θαυμάσιος. Τὸ δὲ β΄ μετὰ ἐπιθέτων συντασσόμενον περιγράφει τὸ ὑπὸ αὐτῶν κατηγορούμενον· οἶον mirabile visu θαυμαστὸν ἰδεῖν, εὐχὴ δηλ. ἀπολύτως θαυμαστὸν, ἀλλ' ὅταν τις ἴδῃ αὐτό.

ΣΗΜ. β΄. Τὸ δὲ θετικὸν εἶνε και αὐτὸ διττὸν, τὸ μὲν κατάληγον ἐν τῇ α΄ και β΄ συζ. εἰς ndum και ἐν τῇ γ΄ και δ΄ εἰς endum (οὐδ.), τὸ δὲ ἐν τῇ α΄ και β΄ εἰς ndus, a, um και ἐν τῇ γ΄ και δ΄ εἰς endus, a, um, εἰς ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐκλήθη gerundium, τὸ δὲ δεύτερον gerundivum. Ἀντιστοιχοῦσι δὲ ἄλλως κατὰ τὴν σημασίαν και τὴν σύνταξιν τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ εἰς τέον, τὸ δὲ δεύτερον πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ εἰς τέος a, ον· οἶον τὸ μὲν legendum est libros ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἀγνωστόν ἐστὶ τὰ συγγράμματα, τὸ δὲ legendi sunt libri πρὸς τὸ ἀγνωστέα ἐστὶ τὰ συγγράμματα. Κεῖται δὲ τὸ πρῶτον θετικὸν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μόνον ῥήματος est, erat κτλ. ἐν δὲ ταῖς πλαγαῖς πτώσεσιν ἐν ἐξαρτήσεσι. Ἀντιστοιχοῦσι δὲ αἱ πλάγια πτώσεις τοῦ α΄ θετικοῦ πρὸς τὰς πλαγαῖς πτώσεσι τῆς συνάρθρου ἀπαρέμφατου τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· οἶον ars amandi τέχνη τοῦ ἐρᾶν.

91. Γ΄) Χρόνος (tempus). Οἱ δὲ χρόνοι τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶνε εἴς, οἱ ἐπόμενοι· ἐνεστώς (praesens), παρατατικὸς (imperfectum), παρακειμένος (perfectum), ὑπερσυντέλικος (plusquamperfectum), μέλλον (futurum), μέλλον τετελεσμένος (futurum exactum).

ΣΗΜ. α΄. Ὁ μέλλον λέγεται και μέλλον α΄ (futurum primum), ἢ ἀπλοῦς μέλλον (futurum simplex), ὁ δὲ τετελεσμένος λέγεται και μέλλον β΄ (futurum alterum).

ΣΗΜ. β΄. Ὁ παρακειμένος τῆς Λατινικῆς γλώσσης ἀντιστοιχεῖ ἄλλοτε μὲν πρὸς τὸν παρακειμένον, ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸν ὀριστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

92. Δ') Ἀριθμὸς (*numerus*). Ἐκάστος δὲ χρόνος ἔχει δύο ἀριθμούς, ἐνικὸν καὶ πληθυντικόν.

93. Ε') Πρόσωπον (*persona*). Ἐκάτερος δὲ ἀριθμὸς ἔχει τρία πρόσωπα, πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον.

94. Σ') Συζυγία (*conjugatio*). Συζυγίας δὲ ἔχει ἡ Λατινικὴ γλῶσσα τέσσαρες, διακρινόμενας ἐκ τοῦ χαρακτήρος, ἤτοι τοῦ τελικοῦ στοιχείου τοῦ θέματος τῶν ῥημάτων, καὶ ἐκ τῆς ἀπαρεμφάτου τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος. Καὶ τὰ μὲν ῥήματα τῆς α' συζυγίας ἔχουσι χαρακτήρα α καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος καταλήγουσιν εἰς *āre*. ὡς *amare* ἀγαπᾶν. Τὰ δὲ ῥήματα τῆς β' συζυγίας ἔχουσι χαρακτήρα *e* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστώτος καταλήγουσιν εἰς *ere*. ὡς *monere* παραγγεῖν. Τὰ δὲ ῥήματα τῆς γ' συζυγίας ἔχουσι χαρακτήρα σύμφωνον ἢ τὸ φωνῆεν *u* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστώτος καταλήγουσιν εἰς *ere*. ὡς *scribere* γράφειν, *minuere* ἠλαττοῦν. Τὰ δὲ ῥήματα τῆς δ' συζυγίας ἔχουσι χαρακτήρα *i* καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ τοῦ ἐνεστώτος καταλήγουσιν εἰς *ire*. ὡς *audire* ἀκούειν.

ΣΗΜ. Οἱ χαρακτήρες *a*, *e*, *i* μακροὶ ὄντες βραχύνονται, ὅταν ἐπιφέρεται φωνῆεν, συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν κανόνα (πρβλ. § 20 Σημ.).

95. Οἱ κύριοι τύποι παντὸς ῥήματος εἶνε ἡ ὀριστικὴ τοῦ ἐνεστώτος, ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρακειμένου, τὸ ὑπιτιον καὶ ἡ ἀπαρέμτων σχηματισμὸν τῶν τύπων πάντων τῶν χρόνων καὶ πασῶν τῶν ἐγκλίσεων. Πρὶν λοιπὸν κλίνῃ τις ὀλόκληρον ῥήμα τι, ἀνάγκη καὶ ὀρίξῃ πρότερον τοὺς τέσσαρας τούτους κυρίους τύπους. ὡς *amo*, *amāvi*, *amatum*, *amāre*. *monēo*, *monūi*, *monitum*, *monēre*. *scribo*, *scripsi*, *scriptum*, *scribere*. *audio*, *audīvi*, *auditum*, *audire*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ῥῆμα οὐσιαστικὸν (*verbum substantivum*).

96. Τὸ οὐσιαστικὸν ῥῆμα *esse* εἶναι καλεῖται καὶ βοηθητικόν (*verbum auxiliare*), ἐπειδὴ βοηθεῖ αὐτοῦ σχηματίζονται τύ-

ποι τινές τῶν ἄλλων ῥημάτων, ὅθεν καὶ προτάσσεται τῶν παραδειγμάτων τῶν τεσσάρων ὁμαλῶν συζυγιῶν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καί-περ ἄνώμαλον ἔχον τὴν κλίσιν. "Ἐχει δὲ αὕτη ὡδε·

A. INDICATIVUS.

B. CONJUNCTIVUS

Praesens.

Sing. sūm ēs est Plur. sūmus estis sunt.	Sing. sīm sīs sīt Plur. sīmus sītis sint.
---	--

Imperfectum.

Sing. ēram eras erat Plur. erāmus erātis erant.	Sing. essēm esses esset Plur. essēmus essētis essent.
--	--

Futurum.

Sing. ěro eris erit Plur. erīmus erītis erunt.	Sing. futūrus, { sim futura, { sis futura, { sit Plur. futuri, { simus futurae, { sitis futura { sint.
---	--

Perfectum.

Sing. fūī fuisti fuit Plur. fuīmus fuistis fuērunt (fuēre).	Sing. fuērim fueris fuerit Plur. fuerīmus fuerītis (1) fuērint.
--	--

(1) Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνήθως ἐκφωνοῦνται ταῦτα βραχέως (fuerīmus, fuerītis).

Plusquamperfectum.

Sing.	fuēram fueras fuerat	Sing.	fuissem fuissēs fuisset
Plur.	fuerāmus fuerātis fuērant.	Plur.	fuissēmus fuissētis fuissent.

Futurum exactum.

Sing.	fuēro fueris fuerit	
Plur.	fuerīmus fuerītis (1) fuerint	ὁμοία τῇ τοῦ παρακειμένου.

C. IMPERATIVUS.

Sing.	2.	ēs	καὶ esto
	3.	esto	
Plur.	2.	este	καὶ estōte
	3.	sunto.	

D. INFINITIVUS.

Praesens.

esse.

Perfectum.

fuisse.

Futurum.

Sing.	futūrum,	am,	um	esse	} ἢ fore
Plur.	futuros,	as,	a	esse	

E. PARTICIPIUM.

Praesens.

(ens)

Futurum.

futūrus, a, um.

Supinum καὶ *Gerundium* λείπουσιν.

97. Ὅμοίως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα *absum* ἀπειμι, *adsum* ἀπείμι, *desum* ἐλλείπω, *insum* ἐνυπάρχω, *intersum* διαγίγνομαι, *paragigomai*, *obsum* ἐναντιοῦμαι, *praesum* προτίσταμαι, *prosum* ὠφελῶ, *subsum* ὑπόκειμαι, *supersum* περιγίγνομαι.

(1) Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνήθως ἐκφωνοῦνται ταῦτα βραχέως (*fuerīmus*, *fuerītis*).

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῇ κλίσει τοῦ *prosum* ἐμφανίζεται ὁ πλήρης τύπος τῆς προθέσεως, τοῦτέστι *prod*, ὅπου μετὰ τὸ ο ἀκολουθεῖ ε· *prodes*, *prodest*, *prodēram*, *prodēro*.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ἄχρηστος μεταχθὲ ἐπὶ κεῖται μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις *abs-ens* ἂ π ὠ ν καὶ *praes-ens* παρ ὠ ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Παραδείγματα τῶν τεσσάρων ὁμαλῶν συζυγιῶν.

98. FORMA ACTIVA.

A. INDIGATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. <i>amō</i>	<i>mōnē ō</i>	<i>lēg-ō</i>	<i>audi-ŕ</i>
<i>ἀγαπῶ</i>	<i>παραινῶ</i>	<i>ἀναγιγνώσκω</i>	<i>ἀκούω</i>
<i>amā-s</i>	<i>monē-s</i>	<i>leg-ī-s</i>	<i>audi-s</i>
<i>amā-t</i>	<i>monē-t</i>	<i>leg-ī-t</i>	<i>audi-t</i>
P. <i>amā-mūs</i>	<i>monē-mūs</i>	<i>leg-ī-mūs</i>	<i>audi-mūs</i>
<i>amā-tīs</i>	<i>monē-tīs</i>	<i>leg-ī-tīs</i>	<i>audi-tīs</i>
<i>ama-nt.</i>	<i>mone-nt.</i>	<i>leg-u-nt.</i>	<i>audi-u-nt.</i>

Imperfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. *bām*, ἐν τῇ γ' καὶ δ' *ēbām*).

S. <i>amā-bām</i>	<i>mōnē-bām</i>	<i>lēg-ē-bām</i>	<i>audi-ēbām</i>
<i>ama-bās</i>	<i>monē-bās</i>	<i>leg-ē-bās</i>	<i>audi-ēbas</i>
<i>ama-bāt</i>	<i>monē-bat</i>	<i>leg-ē-bat</i>	<i>audi-ēbat</i>
P. <i>ama-bāmūs</i>	<i>mone-bamūs</i>	<i>leg-e-bamūs</i>	<i>audi-ebamūs</i>
<i>ama-bātīs</i>	<i>mone-batis</i>	<i>leg-e-batis</i>	<i>audi-ebatis</i>
<i>ama-bant.</i>	<i>monē-bant.</i>	<i>leg-ē-bant.</i>	<i>audi-ēbant.</i>

Futurum (simplex).

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. *bō*, ἐν τῇ γ' καὶ δ' *ām*.)

S. <i>amā-bō</i>	<i>mōnē-bo</i>	<i>lēg-ā-m</i>	<i>audi-a-m</i>
<i>ama-bīs</i>	<i>mone-bis</i>	<i>leg-ē-s</i>	<i>audi-e-s</i>
<i>ama-bit</i>	<i>mone-bit</i>	<i>leg-ēt</i>	<i>audi-e-t</i>
P. <i>ama-bimūs</i>	<i>mone-bimus</i>	<i>leg-ē-mus</i>	<i>audi-ē-mus</i>
<i>ama-bitīs</i>	<i>mone-bitis</i>	<i>leg-ē-lis</i>	<i>audi-ē-tis</i>
<i>ama-bunt.</i>	<i>mone-bunt.</i>	<i>leg-ē-nt.</i>	<i>audi-e-nt.</i>

Perfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ δ' συζ. vi, ἐν τῇ δ' ui, ἀποδαλλομένου τοῦ χαρακτήρος e, ἐν τῇ γ' i ἢ si ἢ ui.)

S. amā-vī	mon-ui	lēg-i	audi-vī
ama-visti	mon-uisti	leg-isti	audi-visti
ama-vit	mon-uit	leg-it	audi-vit
P. ama-vīmūs	mon-uīmus	leg-īmus	audi-vīmūs
ama-vistis	mon-uistis	leg-istis	audi-vistis
ama-vērunt	mon-uērunt	leg-ērunt	audi-vērunt.
(ama-vērē	(mon-uēre	(leg-ēre).	(audi-vēre).

Plusquamperfectum.

(Κατάληξις ēram εἰς τὸν παρακειμενον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S. amā-vērām	mon-uēram	lēg-eram	audi-vēram
ama-vērās	mon-uēras	leg-eras	audi-vēras
ama-vērāt	mon-uērat	leg-erat	audi-vērat
P. ama-vērāmūs	mon-uērāmūs	leg-erāmūs	audi-verāmūs
ama-vērātis	mon-uērātis	leg-erātis	audi-verātis
ama-vērant	mon-uērant.	leg-erant.	audi-vērant.

Futurum exactum.

(Κατάληξις ero εἰς τὸν παρακειμενον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S. amā-vērō	mon-uro	lēg-ero	audi-vero
ama-vērīs	mon-ueris	leg-eris	audi-veris
ama-vērīt	mon-uerit	leg-erit	audi-verit
P. ama-vērīmūs	mon-uerimus	leg-erimus	audi-verimus
ama-vērītis	mon-ueritis	leg-eritis	audi-veritis
ama-vērint.	mon-uerint.	leg-erint.	audi-verint.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις am, ἐν τῇ α' συζ. μετὰ τοῦ a τοῦ θέματος εἰς em μεταβαλλομένη.)

S. amēm	monē-ām	lēg-a-m	audi-a-m
amēs	mone-ās	leg-a-s	audi-a-s
amēt	mone-āt	leg-a-t	audi-a-t
P. amēmūs	mone-āmus	leg-ā-mus	audi-ā-mus
amētis	mone-ātis	leg-ā-tis	audi-ā-tis
ament.	mone-ant.	leg-a-nt.	audi-a-nt.

Imperfectum.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', ε' καὶ δ' συζ. rēm, ἐν τῇ γ' ἔrēm.)

S. amā-rēm	monē-rem	lēg-ē-rem	audi-rem
ama-rēs	mone-res	leg-e-res	audi-res
ama-rēt	mone-ret	leg--e-ret	audi-ret
P. ama-rēmūs	mone-remus	leg-e-remus	audi-remus
ama-rētis	mone-retis	leg-e-retis	audi-retis
ama-rent.	mone-rent.	leg-e-rent.	audi-rent.

Perfectum.

(Κατάληξις ἔrīm εἰς τὴν ὀριστικὴν τοῦ παρακ. προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S. amā-vērīm	mon-uerim	lēg-erim	audi-verim
ama-vēris	mon-ueris	leg-eris	audi-veris
ama-vērīt	mon-uerit	leg-erit	audi-verit
P. ama-vērīmūs	mon-uerimus	leg-erimus	audi-verimus
ama-vērītis	mon-ueritis	leg-eritis	audi-veritis
ama-vērint.	mon-uerint.	leg-erint.	audi-verint.

Plusquamperfectum.

(Κατάληξις issēm εἰς τὴν ὀριστ. τοῦ παρακ. προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

S. amā-vissēm	mon-uissem	lēg-issem	audi-vissem
ama-vissēs	mon-uisSES	leg-isses	audi-visses
ama-vissēt	mon-uisset	leg-isset	audi-visset
P. ama-vissēmūs	mon-uissemus	leg-issemus	audi-vissemus
ama-vissētis	mon-uissetis	leg-issetis	audi-vissetis
ama-vissent	mon-uisSENT.	leg-issent.	audi-vissent.

Futurum.

S. ama-	sim	mon-	sim	lec-	sim	audi-	sim
tūrus,	sis	itūrus,	sis	tūrus,	sis	tūrus,	sis
a, um	sit	a, um	sit	a, um	sit	a, um	sit
P. ama-	simus	mon-	simus	lec-	simus	audi-	simus
turi,	sitis	ituri,	sitis	turi,	sitis	turi,	sitis
ae, a	sint.	ae, a	sint.	ae, a	sint.	ae, a	sint.

Ἢ ὑποτακ. τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος ὁμοίᾳ τῇ τοῦ παρακειμένου.

C. IMPERATIVUS.

(Ἐν τῇ α', β' καὶ δ' συζ. αὐτὸ τὸ θέμα, ἐν τῇ γ' πρὸς τῷ θεματι ε.)

S. 2.	amā καὶ amā-to	monē καὶ monē-to	lēg-ē καὶ leg-ito	audi καὶ audi-to
3.	amā-to	monē-to	leg-ito	audi to
P. 2.	amā-tē καὶ amā-tōtē	monē-te καὶ monē-tōte	leg-ite καὶ leg-itōte	audi-te καὶ audi tōte
3.	ama-nto.	mone-nto.	leg-ū nto.	audi-u-nto.

D. INFINITIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', β' καὶ δ' συζ. re, ἐν τῇ γ' ēre.)

amā-re. | monē-re. | lēg-ē-re. | audi-re.

Perfectum.(Κατάληξις isse εἰς τὴν ἑριστ. τοῦ παρακ. προσαρτωμένη
μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ i.)

amā-visse. | mon-uisse. | lēg-isse. | audi-visse.

Futurum.

S. ama- tūrum, { am, um	{ esse am, um	mon- itūrum, { am, um	{ esse am, um	lec- tūrum, { am, um	{ esse am, um	audi- tūrum, { am, um	{ esse am, um
P. ama- turos, { as, a	{ esse as, a	mon- ituros, { as, a	{ esse as, a	lec- turos, { as, a	{ esse as, a	audi- turos, { as, a	{ esse as, a

E. PARTICIPIUM.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. ns, ἐν τῇ γ' καὶ δ' ens.)

ama-ns. | mone-ns. | lēg-ens. | audi-ens.

Futurum.(Κατάληξις ūrus εἰς τὸ ὑπτιον προσαρτωμένη
μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ um.)ama-turus, | mon-iturus, | lec-turus, | audi-turus,
a, um. | a, um. | a, um. | a, um.

F. SUPINUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α', γ' καὶ δ' συζ. tūm, ἐν τῇ β' itūm
μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ e.)amā-tūm | mon-ītum | lec-tum | audi-tum
amā-tū. | mon-itu. | lec-tu. | audi-tu.

G. GERUNDIUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ ε' συζ. ndum, ἐν τῇ γ' καὶ δ' endum.)

Nom. Acc.	ama-ndum	mone-ndum	lēg-endum	audi-endum
Gen.	ama-ndi	mone-ndi	lēg-endi	audi-endi
Dat. Abl.	ama-ndo.	mone-ndo.	lēg-endo.	audi-endo.

99. II. FORMA PASSIVA.

A. INDICATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. amōr ἀγαπᾶμαι amā-ris (e) amā-tūr	monē-or παραιροῦμαι monē-ris monē-tur	lēg-or ἀρα- γιγνώσκομαι lēg-ē-ris lēg-i-tur	audi-or ἀκούομαι audi-ris audi-tur
P. amā-mūr ama-mīni ama-ntūr.	monē-mur mone-mīni mone-ntur.	lēg-i-mur lēg-i-mīni lēg-u-ntur.	audi-mur audi-mīni audi-untur.

Imperfectum.

S. amā-bār ama-bāris (e) ama-bātūr	monē-bar mone-bāris (e) mone-bātūr	lēg-ē-bar lēg-e-bāris (e) lēg-e-bātūr	audi-ēbar audi-ebāris (e) audi-ebātūr
P. amā-bāmūr ama-bāmīni ama-bantūr.	mone-bāmūr mone-bāmīni mone-bantur.	lēg-e-bāmūr lēg-e-bāmīni lēg-e-bantur.	audi-ebāmūr audi-ebāmīni audi-ebantur.

Futurum (simplex).

S. amā-bōr ama-bēris (e) ama-bītūr	monē-bor mone-bēris (e) mone-bītūr	lēg-ā-r lēg-ē-ris (e) lēg-ē-tur	audi-ār audi-ēris (e) audi-ētūr
P. amā-bīmūr ama-bīmīni ama-buntūr.	mone-bīmūr mone-bīmīni mone-buntur.	lēg-ē-mur lēg-e-mīni lēg-e-ntur.	audi-ēmur audi-emīni. audi-entur.

Perfectum.

S. amā-sum tus, } es a,um } est	mon-sum itus, } es a,um } est	lēc- } sum tus, } es a,um } est	audi- } sum tus, } es a,um } est
P. amā-sumus ti, } estis ae, a } sunt.	mon- } sumus iti, } estis ae, a } sunt.	lēc- } sumus ti, } estis ae, a } sunt.	audi- } sumus ti, } estis ae, a } sunt.

Plusquamperfectum.

S. amā-eram	mon-eram	lec-eram	audi-eram
tus, eras	itus, eras	tus, eras	tus, eras
a, um erat	a, um erat	a, um erat	a, um erat
P. amā-eramus	mon-eramus	lec-eramus	audi-eramus
ti, eratis	iti, eratis	ti, eratis	ti, eratis
ae, a'erant.	ae, a'erant.	ae, a'erant.	ae, a'erant.

Futurum exactum.

S. amā-ero ⁽¹⁾	mon-ero	lec-ero	audi-ero
tus, eris	itus, eris	tus, eris	tus, eris
a, um erit	a, um erit	a, um erit	a, um erit
P. amā-erimus	mon-erimus	lec-erimus	audi-erimus
ti, eritis	iti, eritis	ti, eritis	ti, eritis
ae, a'erunt.	ae, a'erunt.	ae, a'erunt.	ae, a'erunt.

B. CONJUNCTIVUS.

Præsens.

S. amēr	mone-ār	lēg-ār	audi-ār
amēris (e)	mone-āris (e)	lēg-āris (e)	audi-āris (e)
ametūr	mone-ātūr	lēg-ātūr	audi-ātūr
P. amēmūr	mone-āmūr	lēg-āmūr	audi-āmūr
amēmīni	mone-āmīni	lēg-amīni	audi-amīni
amēntur.	mone-antur.	lēg-antur.	audi-antur.

Imperfectum.

S. amā-rēr	monē-rer	lēg-ē-rer	audi-rer
amā-rēris	mone-reris(e)	lēg-e-reris(e)	audi-reris
amā-rētūr	mone-retur	lēg-e-retur	audi-retur
P. amā-rēmūr	mone-remur	lēg-e-remur	audi-remur
amā-rēmīni	mone-remini	lēg-e-remini	audi-remini
amā-reñtur.	mone-reñtur.	lēg-e-reñtur.	audi-reñtur.

Perfectum.

S. amā-sim	mon-sim	lec-sim	audi-sim
tus, sis	itus, sis	tus, sis	tus, sis
a, um sit	a, um sit	a, um sit	a, um sit
P. amā-simus	mon-simus	lec-simus	audi-simus
ti, sitis	iti, sitis	ti, sitis	ti, sitis
ae, a'sint.	ae, a'sint.	ae, a'sint.	ae, a'sint.

(1) Ἄντι amatus (monitus κτλ.) ero, eris, κτλ. λέγεται: καὶ amatus (monitus κτλ.) fuero, fueris κτλ.

Plusquamperfectum.

S. amā- tus, a,um	esse esset esset	mon- itus, a,um	esse esset esset	lec- tus, a,um	esse esset esset	audi- tus, a,um	esse esset esset
P. amā- ti, ae, a	essemus essetis essent.	mon- iti, ae, a	essemus essetis essent.	lec- ti, ae, a	essemus essetis essent.	audi- ti, ae, a	essemus essetis essent.

Υποτακτικὴ τοῦ μέλλοντος λείπει.

C. IMPERATIVUS.

S. 2. amā-rē amā-tōr	καὶ καὶ	monē-re monē-tor	καὶ καὶ	lēg-ē-re leg-i-tor	καὶ καὶ	audi-re audi-tor	καὶ καὶ
3. amā-tōr		monē-tor		leg-i-tor		audi-tor	
P. 2. amā-mīnī		mone-mīnī		leg-i-mīnī		audi-mīnī	
3. ama-ntōr.		mone-ntor.		leg-u-ntor.		audi-untor.	

D. INFINITIVUS.

Praesens.

(Κατάληξις ἐν τῇ ἀ, β' καὶ δ' συζ. ῖ, ἐν τῇ γ' ι.)

amā-ri.		monē-ri.		lēg-i.		audi-ri.
---------	--	----------	--	--------	--	----------

Perfectum.

S. amā- tum, am, um	esse esse esse	mon- itum, am, um	esse esse esse	lec- tum, am, um	esse esse esse	audi- tum, am, um	esse esse esse
P. amā- tos, as, a	esse esse esse	mon- itos, as, a	esse esse esse	lec- tos, as, a	esse esse esse	audi- tos, as, a	esse esse esse

Futurum.

(Σύνθετος ἐκ τοῦ ὑπτιου καὶ τῆς παθ. ἀπαρεμφάτου τοῦ ῥήματος εο εἶμι.)

amā-tum iri.		mon-itum iri.		lec-tum iri.		audi-tum iri.
--------------	--	---------------	--	--------------	--	---------------

E. PARTICIPIUM.

Perfectum.

(Κατάληξις ὡς εἰς τὸ ὑπτιον προσαρτωμένη μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ um.)

amā-tus, a, um.		mon-itus, a, um.		lec-tus, a, um.		audi-tus, a, um.
-----------------	--	------------------	--	-----------------	--	------------------

F. GERUNDIVUM.

(Κατάληξις ἐν τῇ α' καὶ β' συζ. ndus, ἐν τῇ γ' καὶ δ' endus).
ama-ndus, a, um | mone-ndus, a, um | leg-e-ndus, a, um | audi-endus, a, um.

100. Ρήματα πρὸς ἄσκησιν.

α' συζυγίας.	β' συζυγίας.	γ' συζυγίας.
arāre γεωργεῖν	coercēre περιορίζειν	acuēre δξύνειν
clamare βοᾶν	debere ὀφείδειν	arguere αἰτιᾶσθαι
damnare καταγιγνώσκειν	dolere λυπεῖσθαι	emere ὠνεῖσθαι
donare δωρεῖσθαι	exercere ἄσκειν	minuere ἐλαττοῦν
errare πλανᾶσθαι	habere ἔχειν	statuere ἰδρύεσθαι
jurare ὀμνύναι	jacere κεῖσθαι	tribuere νέμειν
narrare διηγεῖσθαι	nocere βλάπτειν	scribere γράφειν
nunciare ἀγγέλλειν	parere ὑπακούειν	dicere λέγειν
optare εὐχέσθαι	placere ἀρέσκειν	ducere ἄγειν.
ornare κοσμεῖν	praebere παρέχειν	
sperare ἐλπίζειν	lacerare σιωπᾶν	
vocare καλεῖν.	valere ἰσχύειν.	
	δ' συζυγίας.	
custodire φυλάττειν	lenire πραΰνειν	punire τιμωρεῖν
dormire καθεύδειν	mollire μαλάσσειν	scire εἰδέναι
erudire ἐκπαιδεύειν	mugire μυκᾶσθαι	servire δουλεύειν
impedire ἐμποδίζειν	nutrire τρέφειν.	vestire ἐνδύειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ἐποθετικά (deponentia).

101. Τὰ ἀποθετικά ῥήματα (deponentia), παθητικούς τύπους ἔχοντα, δὲν ἔχουσι καὶ διάθεσιν παθητικὴν, ἀλλ' ἐν ἅπασιν τοῖς χρόνοις ἐνεργητικὴν, μεταβατικὴν ἢ ἀμετάβατον. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν τύπων ἔχουσι τὰ ἀποθετικά τὸ ὑπτιον, τὸ α' θετικόν, ἀμφοτέρας τὰς μετοχὰς εἰς us καὶ urus καὶ τὴν ὑποτακτικὴν καὶ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος· ἐκ δὲ τῶν παθητικῶν δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαρέμφατον τοῦ μέλλοντος. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα.

A. INDICATIVUS.

Praesens.

<i>Conjug. I.</i>	<i>Conjug. II.</i>	<i>Conjug. III.</i>	<i>Conjug. IV.</i>
S. hortor προτρέπω	vere-or αἰδοῦμαι	seqv-or ἔπομαι	blandi-or κολακεύω
P. hortā-mur.	verē-mur.	seqv-īmur.	blandi-mur.

Imperfectum.

S. hortā-bar	verē-bar	seqv-ēbar	blandi-ēbar
P. horta-bāmur.	vere-bāmur.	seqv-ebāmur.	blandi-ebāmur.

Futurum.

S. hortā-bor	verē-bor	seqv-ar	blandi-ar
P. horta-bīmur.	vere-bīmur.	seqv-ēmur.	blandi-ēmur.

Perfectum.

S. hortā-tus, a, um sum	ver-itus, a, um sum	secū-tus, a, um sum	blandi-tus, a, um sum
P. hortā-ti, ae, a sumus.	veri-ti, ae, a sumus.	secu-ti, ae, a sumus.	blandi-ti, ae, a sumus.

Plusquamperfectum.

S. hortā-tus, a, um eram	ver-itus, a, um eram	secu-tus, a, um eram	blandi-tus, a, um eram
P. hortā-ti, ae, a eramus.	ver-iti, ae, a eramus.	secu-ti, ae, a eramus.	blandi-ti, ae, a eramus.

Futurum exactum.

S. horta-tus, a, um ero	ver-itus, a, um ero	secu-tus, a, um ero	blandi-tus, a, um ero
P. horta-ti, ae, a erimus.	ver-iti, ae, a erimus.	secu-ti, ae, a erimus.	blandi-ti, ae, a erimus.

B. CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S. hortor	vere-ar	seqv-ar	blandi-ar
P. hortē-mur.	vere-āmur.	seqv-āmur.	blandi-āmur.

Imperfectum.

S. hortā-rer	verē-rer	seqv-ērer	blandi-rer
P. horta-rēmur.	vere-rēmur.	seqv-crēmur.	blandi-rēmur.

Perfectum.

S. horta-tus, a, um sim	ver-itus, a, um sim	secu-tus, a, um sim	blandi-tus, a, um sim
P. horta-ti, ae, a simus.	ver-iti, ae, a simus.	secu-ti, ae, a simus.	blandi-ti, ae, a simus.

Plusquamperfectum.

S. horta-tus, a, um essem	ver-itus, a, um essem	secu-tus, a, um essem	blandi-tus, a, um essem
P. horta-ti, ae, a essemus.	ver-iti, ae, a essemus.	secu-ti, ae, a essemus.	blandi-ti, ae, a essemus.

Futurum.

S. horta-tūrus, a, um sim	ver-itūrus, a, um sim	secu-tūrus, a, um sim	blandi-tūrus, a, um sim
P. horta-turi, ae, a simus.	ver-ituri, ae, a simus.	secu-turi, ae, a simus.	blandi-turi, ae, a simus.

C. IMPERATIVUS.

S. 2. hortā-re xxi hortā-tor	verē-re xxi verē-tor	seqv-ēre xxi seqv-itor	blandi-re xxi blandi-tor
3. hortā-tor	verē-tor	seqv-itor	blandi-tor
P. 2. hortā-mini	vere-mini	seqv-imini	blandi-mini
3. hortā-ntor.	vere-ntor.	seqv-untor.	blandi-untor.

D. INFINITIVUS.

Praesens.

hortā-ri.	verē-ri.	seqv-i.	blandi-ri.
-----------	----------	---------	------------

Perfectum.

S. hortā-tum, am, um esse	ver-itum, am, um esse	secu-tum, am, um esse	blandi-tum, am, um esse
P. hortā-tos, as, a esse.	ver-itos, as, a esse.	secu-tos, as, a esse.	blandi-tos, as, a esse.

Futurum.

S. hortā-turum, am, um esse	ver-iturum, am, um esse	secu-turum, am, um esse	blandi-turum, am, um esse
P. hortā-turos, as, a esse.	ver-itu-ros, as, a esse.	secu-turos, as, a esse.	blandi-turos, as, a esse.

E. PARTICIPIUM.

Praesens.

horta-ns. | vere-ns. | seqv-ens. | blandi-ens.

Perfectum.

hortā-tus, a | ver-ītus, a, | secū-tus, a, | blandi-tus,
um. | um. | um. | a, um.

Futurum.

horta-turus, a, | ver-iturus, a, | secu-turus, | blandi-turus
um. | um. | a, um. | a, um.

F. SUPINUM.

1. hortā-tum | ver-ītum | secū-tum | blandi-tum
2. hortā-tu. | ver-itu. | secu-tu. | blandi-tu.

G. GERUNDIUM.

Nom., Acc. hortā-ndum	vere-ndum	seqv-endum	blandi-endum
Gen. hortā-ndi	vere-ndi	seqv-endi	blandi-endi
Dat., Abl. hortā-ndo.	vere-ndo.	seqv-endo.	blandi-endo.

F. GERUNDIVUM.

hortā-ndus, a, | ver-endus, | seqv-endus, | blandi-endus,
um. | a, um. | a, um. | a, um

ΣΗΜ. Ῥήματα τινα, ἐν τῷ ἀναστῶτι ἔχοντα ἐνεργητικοῦς τύπους, ἐν τῇ μετοχῇ τοῦ παρακειμένου καὶ τοῖς μετὰ ταύτης συνθετοῖς χρόνοις ἔχουσι παθητικοῦς μὲν τύπους, ἐνεργητικὴν δὲ διάθεσιν. Καλοῦνται δὲ ταῦτα ἡμιαποθετικά (semideponentia) καὶ εἰνε τὰ ἐξῆς: audeo, ausus sum, audēre το κ μ ᾶ ν· gaudeo, gavisus sum, gaudēre γ α ῖ ρ εῖ ν· soleo, solitus sum, solēre εῖ ω θ ἔ ν α ῖ· fido, fisis sum, fidēre π ε π ο ῖ θ ἔ ν α ῖ.

102. Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν.

α'. συζυγίας.

arbitrari κρίνειν (νομίζειν)	meditari μελετᾶν
comitari παρακολουθεῖν, προπέμπειν	mirari θαυμάζειν
imitari μιμῆσθαι	osculari φιλεῖν (τῷ στόματι)
lamentari θρηνεῖν	praedari ληΐζεσθαι
	venari θηρεύειν.

β'. συζυγίας.

liceri ὠνεῖσθαι (ἐν δημοπρασίᾳ) | tueri τηρεῖν.

(Δ. Χ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΥ ΛΑΤΙΝ. ΓΡΑΜΜΑΤ.

γ' συζυγίας.

fruor, frūitus (ἢ fructus) sum, frui καρποῦσθαι	moriōr, moriūus sum, m ἀποθνήσκειν
fungor functus sum, fungi ἐκτελεῖν (πράττειν ἀρχὴν)	pascor, pastus sum, pas νέμεσθαι (ἀμετάδ.)
vehor, vectus sum, vehi ὀχεῖσθαι	qveror, qvestus sum, qve μείψασθαι
loqvor, locūtus sum, loqvi λόγους ποιεῖσθαι	sēqvor, sēcūtus sum, sēq ἔπεισθαι.

δ' συζυγίας.

largiri ἐπιδαφιλεύεσθαι	partiri διανέμεσθαι
mentiri ψεύδεσθαι	potiri κύριον γίγνεσθαι
moliri βία κινεῖν, μηχανάζεσθαι	sortiri κληροῦσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Παρατηρήσεις τινές περὶ τῆς κλίσεως τῶν ῥημάτων

103. Τῶν εἰς *ā*νι, *ē*νι, *ī*νι (*ō*νι) παρακειμένων καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν παραγῶγων τύπων συχνὰ συγκόπεται τὸ *v* πρὸ τῶν ἀπὸ *s* καὶ *t* ἀρχομένων καταλήξεων, μεθ' ὃ συναίρουσται τὰ συμπύπτοντα φωνήεντα πλὴν τῶν *ie*· οἷον *amavisti amāsti, amavisse amāsse, amaveram amāram· delevissem delēssem, deleveram delēram· consueverunt consuērunt· audivisti audisti, audivissem audissem· qvaesivisse qvaesisse· novissem nōssem, novisse nōsse· cognoveram cognōram.* Ἄλλ' ὅμως *audiveram audieram, audivero audiero, petiverim petierim.*

ΣΗΜ. Οἱ τύποι, ἐν οἷς μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ *v* συμπύπτει διπλοῦν *ii* (*audii, audiit*), εὐρίσκονται σπανίως παρὰ τοῖς δοκίμοις τῶν λογογράφων, πλὴν τοῦ *desiī*, τῶν συνθέτων τοῦ *ire*, οἷον *redii, rediit*, καὶ τοῦ συχνοτάτου *petiī, petiit*.

104. Ἐντὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εἰς *ērunt* ὑπάρχει ἕτερος τύπος ἥττον εὔχρηστος εἰς *ēre*· οἷον *amavēre, docuēre* κτλ. ἀντὶ *amavērunt, docuērunt* κτλ. (1).

(1) Ἐν τῷ δευτέρῳ τύπῳ (*ēre*) οὐδέποτε ἀποβάλλεται τὸ *v*.

105. Τέσσαρα ῥήματα τὸ dicere λέγειν, ducere ἄγειν, facere ποιεῖν καὶ ferre φέρειν, ἀποβάλλουσιν ἐν τῷ ἐνικῷ β' προσώπῳ τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ τὸ ε· οἷον dic, duc, fac καὶ fer. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ σύνθετα αὐτῶν· οἷον benēdic, educ, perfer, calēfac. Τὰ σύνθετα ὅμως τοῦ facere, ἅτινα μεταβάλλουσι τὸ a τοῦ θέματος εἰς i, φυλάττουσι τὸν κανονικὸν τύπον· οἷον τοῦ conficere ἢ προστακτικὴ εἶνε confice, τοῦ perficere perfice.

106. Πεντεκαίδεκα ῥήματα τῆς τρίτης συζυγίας ἔχοντα πρὸ τῆς καταλήξεως τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος βραχὺ i ἀποβάλλουσιν αὐτό, ὅταν ἔπηται ἕτερον i ἢ βραχὺ e μετὰ r, δηλ. ἔρ· οἷον ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς capio, capis, capit, capimus, capitis, capiunt. Παρατακτικὸς τῆς ὑποτακτικῆς caperem κτλ. Παθητ. ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς capior, caperis κτλ. (ἀλλ' ὁ μέλων capiar, capieris, διότι ἔπεται μακρὸν e). Ἀποθετικόν· ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς morior, moreris, moritur κτλ. Προστακτικὴ morere, moritor, moritor, morimini, moriuntur. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς αἱ καταλήξεις εἶνε κανονικαὶ ὡς ἐν τῷ legere καὶ seqvi.

ΕΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς· capio λαμβάνω, facio ποιῶ, jacio ἕμι, βάλλω, cupio ἐπιθυμῶ, fodio ὀρύττω, fugio φεύγω, lacio ἐφέλω, deleo ἀφαιρῶ, ratio γεννῶ, quatio σείω, rapio ἀρπάζω, sapio χυμῶν ἢ γεῦμα ἔχω, specio σκοπῶ, ὀρῶ, καὶ τὰ ἀποθετικὰ morior θνήσκω, patior πάσχω καὶ gradior βαδίζω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ἀνώμαλα ῥήματα.

107. Ἀνώμαλα ῥήματα (*verba anomala*) ὀνομάζονται κατ' ἔξοχον ὅσα δὲν σχηματίζουσι μόνον τὸν παρακείμενον καὶ τὸ ὑπιτιν ἀνωμάλως, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τύποις ἀποκλίνουσι τοῦ ὀμαλοῦ σχηματισμοῦ. Τούτων εὐχρηστότατα εἶνε ἐκτὸς τοῦ sum (βλ. ΚΕΦ. ΙΣ') τὰ ἐπόμενα·

Α' Possum δύναμαι.

108. Τὸ ῥήμα possum, σύνθετον ὄν ἐκ τοῦ pot (potis δυνατός) καὶ sum, κλίνεται ὡς τὸ sum μετὰ τῶν ἐπομένων μόνον

μεταβολῶν· α') ἐκ τοῦ potesse ἐγένετο posse· β') ἐκ τοῦ pot
sum ἐγένετο possum καὶ γ') potui ἐκ τοῦ potfui.

INDICATIVUS.

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S.	pos-sum pōt-ēs pot-est	pos-sim pos-sis pos-sit
P.	pos-sūmus pot-estis pos-sunt.	pos-sīmus pos-sītis pos-sint.

Imperfectum.

S.	pot-eram pot-eras pot-erat	pos-sem pos-ses pos-set
P.	pot-erāmus pot-erātis pot-erant.	pos-sēmus pos-sētis pos-sent.

Futurum.

S.	pot-ero pot-eris pot-erit	
P.	pot-erīmus pot-erītis pot-erunt	λείπει.

Perfectum.

S.	pot-ui pot-uisti pot-uit	pot-uērim pot-ueris pot-uerit
P.	pot-uimus pot-uistis pot-uērunt (ēre).	pot-uērīmus pot-uerītis pot-uerint.

Plusquamperfectum.

S.	pot-ueram pot-ueras pot-uerat	pot-uissem pot-uisses pot-uisset
P.	pot-uerāmus pot-uerātis pot-uerant	pot-uissēmus pot-uissētis pot-uissent.

Futurum exactum.

S.	pot-uēro pot-ueris pot-uerit		ὁμοία τῇ τοῦ παρακειμένου.
P.	pot-uerimus pot-ueritis pot-uerint.		

INFINITIVUS.

Praesens.

pos-se

Perfectum.

pot-uisse

Ἡ προστακτικὴ λείπει. Ἡ δὲ μετοχὴ τοῦ ἐνεστώτος potens εἶνε ἐν χρήσει μόνον ὡς ἐπίθετον=δυνατός.

B') *Volo* βούλομαι, *nolo* οὐ βούλομαι, *malo* προτιμῶ.

109. Τὸ μὲν *nolo* εἶνε σύνθετον ἐκ τοῦ non καὶ *volo*, τὸ δὲ *malo* ἐκ τοῦ magis καὶ *volo* (*malvolo*, *malo*).

INDICATIVUS.

Praesens.

S.	vōlo vīs vult		nōlo non vis non vult		mālo mavis mavult
P.	volūmus vultis volunt.		noīumus non vultis nolunt		malūmus mavultis malunt

Imperfectum

S.	volēban, as, at		nolēbam, as, at		malēbam, as, at
P.	volebāmus κτλ.		nolebāmus κτλ.		malebāmus κτλ.

Futurum.

S.	volam, es, et		(nolam), es, et		(malam) es, et
P.	volēmus κτλ.		nolēmus κτλ.		malēmus κτλ.

Perfectum.

S.	volui, isti κτλ.		nolui, isti κτλ.		malui, isti κτλ.
----	------------------	--	------------------	--	------------------

Plusquamperfectum.

S.	voluēram, as κτλ.		noluēram, as κτλ.		maluēram, as κτλ.
----	-------------------	--	-------------------	--	-------------------

Futurum exactum.

S.	voluēro, is κτλ.		noluēro, is κτλ.		maluēro, is κτλ.
----	------------------	--	------------------	--	------------------

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S.	vēlim velis velit	nōlim nolis nolit	mālim malis malit
P.	velīmus velītis velint.	nolīmus nolītis nolint.	malīmus malītis malint.

Imperfectum.

S.	vēllem, es, et	nollem, es, et	māllē, es, et
P.	vellēmus, ētis, ent	nollēmus, ētis, ent.	mallēmus, ētis, ent

Perfectum.

S.	voluērim, is, it	noluērim, is, it	maluērim, is, it
P.	voluerīmus κτλ	noluerīmus κτλ.	maluerīmus κτλ.

Plusquamperfectum.

S.	voluissē, es, et	noluissem, es, et	maluissem, es, et
P.	voluissēmus κτλ.	noluissemus κτλ.	maluissemus κτλ.

IMPERATIVUS.

S.	2. nolī και nolīto	
	3. nolīto	
P.	2. nolīte και nolitōte	λείπει.
	3. nolunto	

INFINITIVUS

Praesens.

velle.	nolle.	malle.
--------	--------	--------

Perfectum.

voluisse.	noluisse.	maluisse.
-----------	-----------	-----------

PARTICIPIUM.

Praesens.

volens.	nolens.	λείπει.
---------	---------	---------

Γ') *Eo eīmi.*

110. Τὸ ἔο, ἰνι, ἴtum, ire, κλίνεται τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν, μόνον δὲ ὁ ἐνεστώς καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγοι τύποι εἶνε ἀνώμαλοι..

INDICATIVUS.

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S.	eo,	īs,	it		eam,	eas,	eat
P.	īmus,	ītis,	eunt.		eāmus,	eātis,	eant.

Imperfectum.

S.	ībam,	as,	at		īrem,	ires,	iret
P.	ibāmus.	ātis,	ant		irēmus,	irētis,	irent.

Futurum.

S.	ībo,	ibis.	ibit		iturus, a,	um sim	κτλ.
P.	ibīmus,	ibītis,	ibunt.				

IMPERATIVUS.

INFINITIVUS.

S.	2. ī και īto		<i>Praes.</i> īre.
	3. īto		<i>Perf.</i> īvisse ἢ isse.
P.	2. īte και itōte		<i>Fut. S.</i> iturum, am, um esse.
	3. eunto.		<i>P.</i> ituros, as, a esse.

PARTICIPIUM.

SUPINUM.

<i>Praes.</i> iens, euntis, euntem κτλ.		ītum, ītu.
<i>Fut.</i> itūrus, a, um.		

GERUNDIUM.

GERUNDIVUM.

eundum κτλ.		eundus, a, um.
-------------	--	----------------

111. Ὡσαύτως δὲ κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα: abēo ἀπειμι, adeo πάρειμι, exeo ἐξειμι, ineo εἴσειμι, pereō ἀπόλλυμαι, praeterēo παρέρχομαι, prodeō πρόειμι, redeō ἐπάνειμι, subēo υπέρχομαι, επιχειρῶ. Σημειώτέον ὅμως, ὅτι ταῦτα ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ τοῖς ἀπὸ τούτου παραγωγῶν τύποις ἀποβάλλουσι συνήθως τὸ ν· οἶον abii, abieram κτλ. Μόνον δὲ τὸ ambio περιπορεύομαι κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν.

Δ) Fero, tuli, latum, ferre φέρω.

112. Τὸ ῥῆμα fēro ἔχει παρακ. tūli καὶ ὑπτ. lātum ἐξ ἄλλων θεμάτων: τὰ δὲ ἄλλα κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, τῶν ἐπομένων·

ACTIVUM.

PASSIVUM.

Praesens Indicat.

S. fēro,	fers,	fert		fēror,	ferris,	fertur
P. ferīmus,	fertis,	ferunt.		ferīmur,	ferimīni,	feruntur.

Imperfect. Conjunct.

S. ferrem, ferres, ferret | ferrer, ferrēris, ferrētur
 P. ferrēms, ferrētis, ferrent. | ferrēmur, ferremīni, ferrentur.

Imperativus.

S. 2. fer καὶ ferto		S. 2. ferre καὶ fertor
3. ferto		3. fertor
P. 2. ferte καὶ fertōte		P. 2. ferimīni
3. ferunto		3. feruntor.

Infinit. Praes

ferre.		ferri.
--------	--	--------

Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ τύποι παράγονται κανονικῶς ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων καὶ κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν· οἷον ἀπὸ τοῦ fero *fut.* feram, es ferar, ēris· *conj praes.* feram, as ferar, āris· ἀπὸ τοῦ tuli *plusquam p.* tuleram, tulissem· ἀπὸ τοῦ latum *partio, perfecti* καὶ *fut.* latus, laturus.

113. Ὡσαύτως δὲ κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα· οἷον circumfēro περιφέρω, antefēro προφέρω, protimō κτλ. — Τὸ aufero ἀφαιροῦμαι ἐγένετο ἐκ τοῦ ab (abs) καὶ fero καὶ ἔχει abstuli, ablatum, auferre. — Τοῦ suffero ὑποφέρω, ὑπομένω, γενομένου ἐκ τοῦ sub καὶ fero, ὁ παρακείμενος καὶ τὸ ὑπτιον εἶνε σπανίως ἐν χρήσει· οἱ δὲ τύποι sustuli, sublatum ἀνήκουσι συνήθως εἰς τὸ tollo ὡς παρακείμενος δὲ χρησιμεύει τὸ sustinui.

E') Fio γίγνομαι.

114. Τὸ ῥῆμα fio, factus sum, fiēri εἶνε ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτοῦ παθητικὸν τοῦ facio, feci, factum, facere ποιῶ.

INDICATIVUS.

CONJUNCTIVUS.

Praesens.

S. fio,	fis,	fit		fiam,	fias,	fiat
P. fimus	fitis,	fiunt.		fiamus,	fiatis,	fiant.

Imperfectum.

S. fiēbam,	as,	at		fiērēm,	es,	et
P. fiēbāmus,	ātis,	ant.		fiērēmus,	ētis,	ent.

Futurum

S. fiam,	fies,	fiēt		
P. fiēmus,	fiētis,	fient.		λείπει.

IMPERATIVUS.

S. 2 fi

P. 2 fite.

INFINITIVUS.

Praes. fieri. | *Perf.* factum, am, um, esse. | *Fut.* factum iri.

115. Ἡ μετοχή τοῦ παρκακειμένου factus καὶ τὸ δεύτερον θετικὸν faciendus παρελήφθησαν ἐκ τοῦ facio. Ἀπὸ τοῦ factus δὲ σχηματίζονται οἱ παράγωγοι τύποι ὅπως ὁμαλῶς factus sum, eram, ero, sim, essem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Ἑλλειπῆ ῥήματα (*Verba defectiva*).

116. Τῶν ἑλλειπῶν ῥημάτων ἀξιωματικὸν εἶναι τὰ ἐξῆς: α') coepi ἢ ἐξάρμην, β') meminī μέμνημαι, γ') nōni οἶδα, δ') ōdi μισῶ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶνε παρκακειμενοὶ ἔχοντες (πλὴν τοῦ coepi) ἐνεστῶτος σημασίαν. Τὸ δὲ novi κυρίως εἶνε παρκακειμενός τοῦ posco καὶ σημαίνει ἐγνώκα, οἶδα. Κλίνονται δὲ ὡς ἐξῆς:

INDICATIVUS.

Perfectum.

S. coepi,	meminī	nōni,	ōdi,
coepisti κτλ.	meministi κτλ.	novisti κτλ. (posti)	odisti κτλ.

Plusquamperfectum.

S. coepēram,	meminēram,	novēram,	odēram,
coeperas κτλ.	memineras κτλ.	noveras κτλ.	oderas κτλ.

Futurum exactum.

S. coepēro,	meminēro,	novēro,	odēro,
coeperis κτλ.	memineris κτλ.	noveris κτλ.	oderis κτλ.

CONJUNCTIVUS.

Perfectum.

S. coepērim,	meminērim,	novērim,	odērim,
coeperis κτλ.	memineris κτλ.	noveris κτλ.	oderis κτλ.

Plusquamperfectum.

S.	coepissem, coepisses κτλ.	meminissem, meminisses κτλ.	novissem(nossem), novisses κτλ.	odissem, odisses κτλ.
----	------------------------------	--------------------------------	------------------------------------	--------------------------

IMPERATIVUS.

λείπει	S.2 memento P 3mementōte	λείπει.	λείπει.
--------	-----------------------------	---------	---------

INFINITIVUS.

Perf. coepisse.	meminisse.	novisse (nosse).	odisse.
Fut. coepturum, am, um esse.	λείπει.	λείπει.	osurum, am, um esse.

PARTICIPIUM.

Perf. coeptus, a, um.	λείπει.	λείπει-	(osus, a, um)
Fut. coeptūrus, a, um.			osūrus, a, um.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἀπόσωπα ῥήματα (verba impersonalia).

117. Τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων τὰ συνηθέστατα εἶνε τὰ ἐπόμενα.

Α') Τὰ κατὰστασιν τοῦ περιέχοντος ἀέρος σημαίνοντα εἶον
pluit *ῥεῖ*, ningit *χιονίζει*, grandinat *πλπτει χάλαζα*, fulgurat,
fulminat *αστράπτει*, tonat *βροντᾷ*.

Β') Ῥήματά τινα τῆς δευτέρας συζυγίας·

libet *ἀρέσκει*, libuit *καὶ libitum est*.

licet *ἔξεστι*, licuit *καὶ licitum est*.

miseret *καὶ miseretur* (οἶον με m. = *οικτιρῶ*), miseritum est
oportet *δεῖ*, oportuit.

piget (οἶον με p. = *δυσχεραίνω*), piguit *καὶ pigitum est*.

poenitet *μεταμέλει*, poenituit.

pudet (οἶον με p. = *αἰδοῦμαι*), puduit *καὶ puditum est*.

taedet (οἶον με t. = *ἀσῶμαι, ἀηδίζομαι*), pertaesum est.

deceat *πρέπει*, decuit.

dedecet *οὐ πρέπει*, dedecuit.

ΣΗΜ. Τὰ ἀπρόσωπα κλίνονται κανονικῶς καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἐνε-
στῶτος καὶ παρακειμένου παραγώγοις τύποις, δὲν ἔχουσι δὲ οὔτε προστα-
κτικὴν, οὔτε ὑπτιον, οὔτε μετοχὴν. Αἱ δὲ μετοχαὶ τινῶν ῥημάτων, libens
πρόθυμος, licens ἐλεύθερος, ἀχαλίνωτος, pudens αἰδέμων, pudibundus
αἰσχυντηλὸς, κτλ. ἐγένοντο ἐπίθετα. Ἡ δὲ προστακτικὴ τῶν ἀπρόσω-
πων ἀναπληροῦται διὰ τῆς ὑποτακτικῆς· οἷον pudeat te αἰδέσθῃτι.

Γ') Ῥήματά τινα ἐν ὄρισμένην τινὶ σημασίᾳ εἶνε ἀπρόσωπα
ἄλλως προσωπικὰ ὄντα· οἷον interest καὶ refert μέλει μοι, δια-
φέρει μοι, apparet δηλὸν ἐστὶ, constat ὁμολογεῖται, expedit
συμφέρει, conducit συντελεῖ, praestat κρεῖττόν ἐστι, restat
ὑπολείπεται, accedit προστίθεται, praesertim προσέτι, καὶ δή, juvat καὶ
delectat εὐφραίνει, liquet σαφές ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Ἐπιρρήματα (*Adverbia*).

118. Τὰ ἐπιρρήματα εἶνε διττά·

Α'. Πρωτότυπα (*adverbia primitiva*)· οἷον cur διὰ τί ; fere
σχεδόν, vix μόλις, satis ἢ sat ἄλις, sic καὶ ita οὕτω, tum
τότε, nunc νῦν, saepe πολλάκις, cras αὔριον.

Β') Παράγωγα (*adverbia derivata*), σχηματιζόμενα ἀπὸ
ἄλλων λέξεων διὰ τινῶν ὄρισμένων καταλήξεων ὡς ἐξῆς·

α') Ἐπιρρήματα εἰς ἔσ σχηματίζονται ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ με-
τοχῶν εἰς us, a, um καὶ ἀπὸ ἐπιθέτων εἰς er, a, um, τιθεμένου
μακροῦ e ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς i· οἷον altus-altē,
pulcher-pulchrē.

β') Ἐπιρρήματα εἰς iter καὶ ter σχηματίζονται ἀπὸ ἐπιθέτων
καὶ μετοχῶν τῆς τρίτης κλίσεως, τῶν καταλήξεων τούτων τιθε-
μένων ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς is.—Μόνον δὲ τὰ εἰς ns
καὶ rs (γεν. rtis) λήγοντα σχηματίζουσι τὰ ἐπιρρήματα αὐτῶν
εἰς ter, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἰς iter· οἷον par-pariter, sim-
plex-simpliciter, elegans-eleganter, solers-solert(er).

γ') Ἐπιρρήματα εἰς im σχηματίζονται ἀπὸ ῥημάτων, ἀντὶ τῆς
τοῦ ὑπτιίου καταλήξεως um τιθεμένης τῆς καταλήξεως im· οἷον

nomino (nominatum) nominatim *ὀνομαστί*, privo (privatum) privatim *ἰδίᾳ*.

δ') Ἐπιρρήματα εἰς ἴtus σχηματίζονται ἀπὸ ὀνομάτων, τῆς καταλήξεως ταύτης ἀντὶ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς τιθεμένης. Σημαίνουναι δὲ κίνησιν ἀπὸ τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ θέματος· οἷον coelum coelitus *οὐρανῶθεν*, fundus funditus *θεμελιῶθεν*.

Γ'. Ἐπιρρήματα ἀνταποδιδόμενα ἢ ἀνταποδοτικά (*adverbia correlativa*). Τὰ μὲν τούτων εἶνε πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα, καὶ διακροῦνται εἰς ἐρωτηματικά (*interrogativa*), ἀναφορικά (*relativa*) δεικτικά (*demonstrativa*) καὶ ἀόριστα (*indefinita*).

<i>Interrog.</i>	<i>Relativa.</i>	<i>Demonstrat.</i>	<i>Indefinita.</i>
ubi? ποῦ ;	ubi ὅ, ὅπου ubiubi ὅπου- ubicunqve ὅπουτε ubicunqve ὅπουοῦν	ibi ἐνταῦθα ibidem ἐν τῷ αὐτῷ	alicubi ποῦ ubique ἄμοι γέ- ubivis ποῦ, παν- ubilibet ταχοῦ
unde? πόθεν;	unde ὅθεν, ὁπόθεν undeunde ὅθεν- undeunde ὅθεν- undeunde τε, ὁ- undeunde πόθεν- undeunde ὅπουτε	inde ἐντεῦθεν indidem ἐκ τοῦ αὐ- τοῦ (τόπου)	alicunde ποθεν undique ἄμοθεν undevivis γέ ποθεν, undelibet πανταχό- θεν
quo? ποῦ ;	quo ὅ, ὅπου quouquo ὅπουδῆ- quouquo ποτε, ὁ- quouquove ποιδῆ- ποτοῦν	eo αὐτόσε (ταύτῃ) eodem εἰς τὸ αὐτό	aliquo ποῖ quovivis ἄμοι γέ- quolibet ποῖ, παν- ταχόσε
qua? πῆ ;	qua ἡ, ὅπῃ quava ὅπουδῆ- quava ποτε, ὁ- quavacunqve ποιδῆ- ποτοῦν	ea τῇ, ταύτῃ eadem τὴν αὐτὴν ὁδὸν τὸν αὐ- τὸν τρόπον	aliqua πῇ quavivis ἄμῃ γέ- quolibet πῇ, παν- ταχῇ.

Σύγκρισις τῶν ἐπιρρημάτων.

119. Σύγκρισιν ἐπιδέχονται μόνον τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν παραγόμενα ἐπιρρήματα εἰς ἑ καὶ ter. Καὶ τὸ μὲν συγ-

κριτικὸν ἐπίρρημα εἶνε τὸ αὐτὸ τῶ οὐδετέρῳ συγκριτικῶ ἐπιθέτῳ, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου μεταβολῇ τῆς καταλήξεως us εἰς e· οἶον alte, altius, altissime· eleganter, elegantius, elegantissime· bene, melius, optime· male, pejus, pessime.

120. Πάντων τῶν λοιπῶν ἐπιρρημάτων ἐπιδέχονται σύγκρισιν μόνα τὰ ἐπόμενα·

diu πολὺν χρόνον	diutius	diutissime
saepe πολλάκις	saepius	saepissime
nuper νεωστὶ	ἄνευ συγκριτικοῦ	nuperrime
satis ἄλις	salius μᾶλλον	ἄνευ ὑπερθετικοῦ
temperi ἐγκαίρως	temperius	ἄνευ ὑπερθετικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Προθέσεις (Praepositiones).

121. Τῶν προθέσεων αἱ μὲν συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς, αἱ δὲ μετ' ἀφαιρετικῆς, αἱ δὲ μετ' αἰτιατικῆς ἄμικ καὶ ἀφαιρετικῆς.

A') Προθέσεις μετ' αἰτιατικῆς.

ad παρά, πρὸς (μετ' αἰτιατ.)	δοτ.), ἐν (ἐπὶ δυνάμει· οἶον
apud παρὰ (μετὰ δοτ.)	penes me est ἔστιν ἐν ἐμοί).
ante πρό.	per διὰ (μετὰ γεν.)
adversus καὶ adversum πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἐναντίον.	pone ὀπισθεν, ὀπίσω.
cis καὶ citra ἐπιτάδε, ἐντός.	post μετὰ (μετ' αἰτ.), ὀπισθεν.
circa καὶ circum περί (μετ' αἰτ.)	praeter πλὴν, παρὰ (μετ' αἰτ.)
contra ἐπὶ ἢ πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἀντικρῶ.	prope παρὰ (μ. δοτ.), πλησίον
erga εἰς, πρὸς (μετ' αἰτιατ.), ἐπὶ φιλικῆς κινήσεως.	propter ἕνεκα.
extra ἐκτός.	secundum κατὰ (μετ' αἰτ.)
infra ὑπὸ, ὑποκάτω.	supra ὑπέρ, ὑπερθεν.
inter ἐν, μεταξύ.	trans πέραν.
intra ἐντός.	versus πρὸς (μετ' αἰτ.). Αὕτη ἐπιτάσσεται καὶ μόνον μετὰ ὀνομάτων πόλεων συντάσσεται· οἶον Romam versus· ἄλλως δὲ κεῖ μετὰ τῆς προθ. ad ἢ in· οἶον in Italiam versus.
juxta πρὸς (μετὰ δοτ.), πλησίον.	ultra πέραν.
ob διὰ (μετ' αἰτιατ.), ἕνεκα.	
penes παρὰ (μετὰ δοτ.), ἐπὶ (μετὰ	

B') Προθέσεις μετ' αφαιρετικής.

a, ab και abs ὑπό, από· a πρό συμφώνων, ab πρό φωνηέντων και τοῦ h, ἐπίτε δὲ και πρό συμφώνων (οὐδέποτε ὁμως πρὶ τοῦ m και v), abs μόνον πρό τῆς ἀντωνυμίας te, ἀντι ταύτης δὲ και a te.

absque χωρίς (ἀπρηχιωμένη).

coram ἐνώπιον.

cum σύν. Μετὰ τῶν προσωπικῶν και ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν συντασσομένη ἢ cum ἐπιτάσσεται, μετὰ μὲν τῶν πρώτων πάντοτε, μετὰ δὲ τῶν δευτέρων ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· οἶον mecum, quocum.

de ἀπό, ἐκ (ἀνωθεν), περί (μετὰ γεν.).

e και ex ἐκ (ἐνδοθεν, ἐκείθεν)· e πρό συμφώνων, ex πρό φωνηέντων και συμφώνων.

prae ἔμπροσθεν, ἔγκεισθαι, πρὸς (μετ' αἰτ.—ἐν συγκρίσει πρὸς).

pro πρό, ἀντί, ὑπέρ (μετὰ γεν.), κατὰ (μετ' αἰτιατ.).

sine ἀνεύ.

tenus μέχρι. Αὕτη ἐπιτάσσεται· οἶον Tauro tenus μέχρι Ταύρου.

Γ') Προθέσεις μετ' αἰτιατικῆς ἅμα και ἀφαιρετικῆς.

in μετ' αἰτιατικῆς μὲν = εἰς, μετ' ἀφαιρετικῆς δὲ = ἐν.

sub ὑπό, ἐπὶ χρόνου δὲ = περί, ὑπό· οἶον sub vesperum περί τὴν ἑσπέραν.

super συνήθως μὲν μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ τε στάσεως = ὑπὲρ (μετὰ γεν.), και ἐπὶ κινήσεως = ὑπὲρ (μετ' αἰτ.)· μετ' ἀφαιρετικῆς δὲ συντασσομένη = περί (μετὰ γεν.).

subter ὑπό, συνηθέστερον μετ' αἰτιατικῆς και ἐπὶ στάσεως και ἐπὶ κινήσεως ἢ μετ' ἀφαιρετικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Σύνδεσμοι (Conjunctiones).

122. Οἱ σύνδεσμοι εἶνε διττοί, παρατακτικοὶ και ὑποτακτικοί.

Α') Παρατακτικοί σύνδεσμοι.

1. Συμπλεκτικοί (*conjunctiones copulativae*)· et, ac, atque καί, quae τε· etiam, quoque (ὁ ἐπιδοτικός) καί, nec, neque οὔτε.

ΣΗΜ. α'. et—et καί—καί· et—quae τε· quae—et τε—καί· quum—tum καὶ—καί· tam—quam τοσοῦτον—ὅσον· neque—neque ἢ nec—nec οὔτε—οὔτε.

ΣΗΜ. β'. Ὁ μὲν etiam τίθεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πρὸ τῆς λέξεως, εἰς ἣν ἀνήκει, ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' αὐτήν, ὃ δὲ quoque πάντοτε μετ' αὐτήν.

2. Διαζευκτικοί (*conjunctiones disjunctivae*)· aut, vel καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν ve ἢ· sive, seu εἴτε ἢ.

ΣΗΜ. aut—aut, vel—vel ἢ (ἤτοι)—ἢ· sive—sive εἴτε—εἴτε ἢ—ἢ.

3. Ἐναντιωματικοί (*conjunctiones adversativae*)· sed, verum, ceterum ἀλλὰ· autem, vero δὲ (αὐτε)· at ἀλλὰ (ἀτάρ)· atque (ἐπὶ τοῦ at· quoniam=cui)· ἀλλὰ τοι· tamen μὴν, ὅμως· at-lamen, verumtamen ἀλλ' ὅμως· non solum (non modo, non tantum)—sed etiam οὐ μόνον (οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτε)—ἀλλὰ καί.

ΣΗΜ. Οἱ σύνδεσμοι sed verum καὶ at κείνται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου, οἱ δὲ autem καὶ vero μετὰ μίαν ἢ καὶ πλείονας λέξεις.

4. Αἰτιολογικοί (*conjunctiones causales*)· nam enim γάρ· namque, etēnim καὶ γάρ.

ΣΗΜ. Οἱ μὲν σύνδεσμοι nam, namque καὶ etēnim κείνται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου, ὃ δὲ enim μετὰ μίαν ἢ καὶ πλείονας λέξεις.

5. Συλλογιστικοί (*conjunctiones conclusivae*)· itaque ὅθεν, igitur οὖν ergo, ἄρα· eo, idēo, idcirco, propterea, proinde τούτου (τούτων) ἕνεκα.

ΣΗΜ. Ὁ μὲν itaque κείνται σχεδὸν πάντοτε ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου, ὃ δὲ ergo καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου καὶ μετὰ μίαν λέξιν, ὃ δὲ igitur συνήθως μὲν μετὰ μίαν ἢ καὶ πλείονας λέξεις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου.

Β') Ὑποτακτικοί σύνδεσμοι.

1. Συγκριτικοί (*conjunctiones comparativae*) ut, uti ὡς· sicut, sicuti, velut, veluti καθώς, ὡσπερ· prout καθάπερ· —quam ὅσον· quemadmodum, quomodo ὡς τρόπως, ὅπως· —tamquam, quasi, ac si, ut si ὡσεὶ, ὡσπερavel.

2. Συλλογιστικοί (*conjunctiones conclusivae*)· quare, quare obrem, quia de causa, quapropter, quocirca ἢ, οὗ ἕνεκα.

3. *Conjunctiones consecutivae* ut ὥστε ut non, quoniam ὥστε μή.

4. Τελικοί (*conjunctiones finales*)· ut ὡς, ἵνα· ne ἵνα μή· neve, neu καὶ ἵνα μή, ἵνα μή· quoniam ὅπως, ὡς· quominus ἵνα μή.

5. Χρονικοί (*conjunctiones temporales*)· quando ὅτε, quum ἐπεὶ· ut, uti, ubi ὡς· ut primum, quum primum, (simul), simulac, simulatque ὡς πρῶτον, ἅμα (μετὰ μετοχῆς)· antequam,

priusquam πρὶν, πρὶν ἢ postquam, posteaquam ἐπει (τὸ τῆς συνηθείας ἀφ' οὗ) quamdiu ὅσον χρόνον, ἕφ' ὅσον dum ἐν ᾧ, ἕως, ἕφ' ὅσον dum, donec, quoad ἕως ἄν, μέχρι ἄν quoties ὅσκις.

6. Αἰτιολογικοὶ (conjunctiones causales) quia, quod διότι, ἐπει quum ἐπει quoniam ἐπειδὴ quando ἐπει ποτε quandoquidem ἐπειδὴ ποτε, ἐπει γέ ποτε siquidem εἴ γε.

7. Ὑποθετικοὶ (conjunctiones conditionales) si εἰ, εἰὰν sin εἰ δέ, εἰὰν ὅμως nisi (ni) πλὴν εἰ, εἰ μὴ, ὅτι μὴ, ἢ si non εἰ μὴ dum, modo, dummodo εἴ γε, εἰ μόνον, μόνον εἰ dumne, modone, dummodone εἴ γε μὴ, εἰ μὴ μόνον, μόνον εἰ μὴ.

8. Ὁμολογητικοὶ (conjunctiones concessivae) etsi, etiamsi, tametsi καὶ εἰ, καὶ εἰὰν (ἄν), εἰ καὶ quamquam εἰ καὶ, καὶτοι licet, quamvis, quantumvis, quamlibet, quum καίτοι ut θῶμεν.

9. Ἐρωτηματικοὶ (conjunctiones interrogativae) utrum, utrumne, an, anne, τὸ ἔγκλιτικὸν ne, an non, necne, num, numne, nonne.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

Ἐπιφωνήματα (Interjectiones).

123. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶνε ἢ ἀρχικαί τινες τοιαῦται λέξεις, ἢ ἄλλαι λέξεις ἢ φράσεις λαβοῦσαι καὶ ἐπιφωνημάτων σημασίαν.

Α'. Κυρίως ἐπιφωνήματα παραστατικά.

1. χαρᾶς· io, iu, ha, he, hahahe, euoe, euax.
2. λύπης· vae, heu, eheu, ohe, au, hei, pro.
3. θαυμασμοῦ· o, eu, ecce, hem, hui, aha, atat, papae.
4. ἀποστροφῆς· phui.
5. εὐφημίας· eia, euge.
6. κλητικά· heus, o, eho, ehodum.

Β'. Τοῦ δευτέρου δὲ εἴδους εἶνε τὰ ἐπόμενα· τὰ μὲν παχ σίγα, indignum αἴσχος, nefas, miserum εἶνε ὀνόματα· τὰ δὲ quaeso, oro, precor, obsecro, age, agite, apage εἶνε ῥήματα. Συχνὰ δὲ ὀνόματα θεῶν εἶνε ἐν χρήσει ὡς ἐπιφωνήματα οἷον hercules, hercule, hercle, mehercules, mehercule, mehercle Ἡράκλεις, πρὸς Ἡρακλέους, per deum, per deos πρὸς θεοῦ, πρὸς θεῶν, per Jovem, pro Juppiter, medius fidius, mecastor, pol, edepol.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 5632
Διεκπ. 3552

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1896

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Δ. Χ. Σεμιτέλον

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον ΒΤΓ' τῆς 12 Ἰουλίου 1895 περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς Μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1895 καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσακτέων, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπείας ταύτης, ὅπως ὑμέτερον σύγγραμμα στοιχεῖα ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ τὸ κατὰ τὸ εἰρημένον νόμον ἐγκριθέν, εἰσαχθῇ ἐν τοῖς δημοσίοις, δημοσυντηρήτοις καὶ ἰδιωτικοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις ἐπὶ πέντε ἔτη σχολικὰ ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1896—1897.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Σεῦρ.

BIBLI

ΑΡΙΘ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ Λ

Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σάμου

ΣΑ